

Poštnina plačana v gotovini.

CVETJE

z vrtov
sv. Franciška

XLV. tečaj. 5-6. zvezek.

Časopis
za naše verno ljudstvo
zlasti
za ude tretjega reda.

S privoljenjem cerkvenih
in redovnih oblasti izdaja
TRETJI RED.

V Ljubljani, 1928.

Tiskarna J. Blasnika nasled.
v Ljubljani.

Vsebina 5.—6. zvezka.

	Stran		Stran
Asketična šola ali vadnica pop.	65	Molitev za naš narod	87
Življenje in delovanje sv. Janeza Krstnika Marije Vijaneja	71	Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci	89
Dolžnosti tretjerednikov do pokoj- nih udov	75	Razgled po serafinskem svetu	93
Spomini iz misijonskega življenja	77	Dopisi	94
Pater Marijan Širca, zlatomašnik	83	Priporočila v molitev	95
		Zahvala za uslišano molitev	96

„Cvetje izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša letno: v Jugoslaviji 10 Din, v Italiji 5 lir, v Nemški Avstriji 2 šilinga, v Ameriki 40 centov. Naslov za naročila: „CVETJE“, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Dr. FR. TRDAN.

Častivcem s. M. Celine.

V prvem zvezku letošnjega „Cvetja“ priobčeni popis življenja klariše sestre M. Celine je vzbudil toliko pozornosti, da smatram za primerno o nji ponovno spregovoriti.

Pisec teh vrstic, ki ga je frančiškan o. dr. Bernardin Sokol naprosil za širjenje Celinine slave med Slovenci, je bil izprva neodločen in nezaupljiv, toda o. Bernardin ga je opogumil: „Ne boj se! S. M. Celine si bo sama pripravila in utrdila pot.“ Po preteku dobrih treh mesecev rad priznam, da je imel pater prav in da se njegova napoved že v polnem obsegu uresničuje. S. M. Celine si je tudi med Slovenci osvojila srca v vseh slojih: med kmetskim ljudstvom in delavci, med duhovščino in izobraženimi. Res je, da so se pojavili vmes tudi neverni Tomaži — čudno bi bilo, ako bi se ne, saj zadene vsaka nova stvar na odpor — toda izredni in očitni dogodki so tudi na mnoge izmed teh tako vplivali, da so uklonili glavo in stopili v vrste Celininih častivcev. Naj navedem samo en primer. Neki prijatelj in znanec mi je med drugim pisal: „Še za 50 življenjepisov prosim. Če bi bila kaka relikvija, bi bili ljudje zelo veseli. Glede razširjanja sem bil jaz skorej brez upanja, potem sem pa eni sami osebi povedal, ji dal brezplačno en izvod in zdaj ni kraja ne konca povpraševanja. Bog živi s. M. Celino!“ Čez teden dni je prosil zopet, naj mu knjižice še pošljem. Ker se pa krog Celininih častivcev vedno bolj širi, pripravljajo novo knjižico, ki bo precej obširniša in bo obsegala več lepih slik iz življenja s. M. Celine. V tisku so tudi podobice s primernimi izreki s. M. Celine. Dobiti morete tudi večje stenske podobe, umetniško izdelane. Tudi nekaj relikvij je še na razpolago.

P. Bernardin me je prosil, naj vse častivce s. M. Celine opozorim na sledeče: Kedor zadobi po priprošnji s. M. Celine očitno pomoč, naj naznani dogodek uradu za propagando. Prav tako naj napiše svoje pravo ime in naslov zaradi morebitnih podrobnejših pojasnil. Izredne

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

(Dalje.)

2. Smrtni greh je upor zoper Boga.

Upor zoper Boga se je začel mej angelji v nebesih, na kraju, kjer bi ga najmanj pričakovali. Prevzeti svoje moči in lepote so mnogi govorili: „Ne bomo ti služili.“ Uprli so se zoper svojega nebeškega Kralja, odpovedali mu pokorščino, odrekli dolžno spoštovanje in so skušali tudi dobre angelje pritegniti k zaroti. To je bila veleizdajalska namera: Boga Stvarnika pehniti s trona in sebe posaditi na božji prestol.

Prav tako ravna grešnik, ki drzno smrtne grehe dela. Bogu odpove svojo pokorščino in dela to, kar Bog prepoveduje ter opušča to, kar Bog zapoveduje. Kaker faraon vzdiguje svojo glavo in govori: „Kedo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam Gospoda“ (II. Mojz. 5, 2).

Grešnik odreka se smrtnim grehom Gospodu Bogu vse, kar mu gre. Vse svoje moči obrne zoper Boga: svoj um, da se razodenju ne podvrže; svoj spomin, da ne misli na Boga; svoje srce, da se Boga ne boji; svojo voljo, ki nasprotuje božji volji; svoja usta, da Boga ne časti; svoja ušesa, da ne posluša božjih besed. Grešnik noče, da bi bil Bog njegov kralj, noče mu biti pokoren.

Še več! Grešnik se smrtnim grehom na duši, napravi iz osebe ali reči, zaradi katere greši, svojega boga, svojega malika, dočim pravega in živega Boga zavrže. Zato očita sv. Pavel tistim, ki nasladam služijo, da je „njihov Bog njih trebuh“ (Filip, 3, 19). Ž njim soglaša sv. Jeronim, ki pravi: „Kolikar imamo hudobij in grehov, toliko imamo novih bogov. Zakaj slehrnemu velja to, kar višje ceni ko Boga, vsaj toliko, ko Bog sam“ (in Ps. 80).

Predrzo in grešno početje grešnika napram Bogu so spoznali in obsojali že pagani. V grškem bajeslovju o bogovih se bere tudi naslednja črtica: Na zemlji so prvotno živeli titani, rod velikanov, ki so

zanašajoč se na svojo izredno moč, napovedali bogovom vojsko. Navalili so velikanske skale eno vrh druge in so naskočili nebesa. Po dolgem, vročem boju so bili premagani, in bogovi so jih vklenjene pehlni v tartar (pekli). [Scherer Lex. IV. 171].

Drznim titanom enak je slehrni grešnik. Upre se zoper Boga, črviček vije svojo pest in ž njo preti nebesom, pritlikavec kliče Vsemogočnega na dvoboj, berač tepe svojega največjega dobrotnika. To je podoba človeka, ki smrtno greši. Kako drzen in hudoben je smrtni greh! Sè strahom pomisli svoje življenje, če nisi bil tudi ti kedaj tak grešni titan napram svojemu Bogu. Da se boš laglje ogibal titanske predrznosti, misli večkrat na besede sv. Alfonza: „Bog je usmiljen tistemu, ki se njega boji, ne pa tistemu, ki ga zaničuje.“

3. Trpljenje Kristusovo dokazuje težo smrtnega greha.

Kar posebno odkriva hudobijo smrtnega greha, je smrt Sina božjega na križu. Greh je v očeh božjih toliko zlo, da je nebeški Oče pripustil, da je njegov edinorojeni Sin umrl najstrašniše smrti. Le s krvjo Boga-človeka se je mogla izbrisati krivda smrtnega greha. Trikratna Jezusova molitev na Oljiski gori ni bila zadostna, da bi šel kelih trpljenja mimo njega; brezštevlni udarci pri bičanju in kronanju niso bili protiutež napram razžaljenju božjega Veličanstva; Jezus je moral na križ, in na njem ko žrtveno Jagnje, noseč prekletstvo grehe celega sveta, umreti.

Še le ob smrti Jezusovi se je polegla božja jeza, pa vzlic temu pekli še obstoji. Nebeški Oče daruje svojega Sina, da bi mogel vse pomilostiti; toda le manjši del najde milost, ker se večji del človeštva noče odpovedati grehu, zametuje milost odrešenja ali se je ne okorišča. Veliki papež sv. Gregorij pravi: „Iz sramotne in bridke smrti Sinu božjega spoznamo, kakšno kazen zaslužijo naši grehi.“

Smrtni greh je našemu Gospodu v največjo sramoto. Smrtni greh vniči namah vse preobilno zasluženje grenkega trpljenja in smrti Kristusa na križu. V tem pomenu piše sv. Pavel: „Koliko bolj in koliko hujše kazni zasluži, kateri tepta Sinu božjega in kri zaveze, po kateri je bil posvečen, za ognušeno ima.“ [Hebr. 10, 29]. V ravno tistem listu pravi o kristjanih, ki so se vzlic milosti vere povrnili k grehu, da spet „križajo sami sebi Sinu božjega in zasramujejo.“ [Hebr. 6, 6].

Kedor greši, ponavlja se vsakim smrtnim grehom križanje Kristusovo. Zato pa naš ljubi Zveličar greh tako neznansko sovraži, da bi raje dopustil, da bi se vse njegovo trpljenje in smrt neštevlnokrat obnovila, kaker pa, da bi se sè smrtnim grehom nebeškemu Očetu prizadela tolika hudobija in sramota [Prim. Geistessch. I., 53—54].

In vender je veliko kristjanov, ki z lahkoto in brez strahu padajo v smrtne grehe, ko dobro vedo, kako grozno jih Bog sovraži in kaznuje na svojem lastnem Sinu. —

Zato pa beži pred slehrnim smrtnim grehom, ki dela toliko nečast tvojemu križanemu Bogu! Sè vsakim smrtnim grehom obnavljaš

Kristusovo trpljenje, ga na skrivnosten način z nova križaš, ne sicer s kladivom in ne sè žebli, pač pa z grešno mislijo, željo, besedo in dejanjem.

Sv. Alfonz pravi: „Kako težko nam je pri srcu, če vidimo, da nas je razžalil človek, kateremu smo dobrote skazovali. Bog ne more biti žalosten, pa bi, ako bi mogel, umrl od toge in bridkosti, videč, da ga zaničuje tista stvar, za katero je on dal kri in življenje.“

4. Smrtni greh je glavna ogabna nehvaležnost do Boga.

Julij Cezar, veliki državnik starih Rimljanov je hotel napraviti konec sramotnemu strankarstvu v Rimu in je samega sebe proglasil za vladarja. V ta namen je šel 15. marca leta 44. pr. Kr. v senat (skupščino rimskih veljakov). Tu navalijo nanj zarotniki, da bi ga umorili. Ko je slavni mož mej morivci opazil tudi Bruta, katerega je posinovil in ga obsipal zè vsemi dobrotami, je bolešno vzkliknil: „Tudi ti, moj Brut!“ S togo (vrhnim oblačilom) si je zakril glavo in je izdihnil pod bodali zarotnikov. — Prav tako Brutovo nehvaležnost do Boga zakrivi grešnik, ker zlorablja dobrote božje in sè smrtnimi grehi žali največjega Dobrotnika. Darove, s katerimi ga Bog obsiplje, rabi za orodje zoper Delivca vsega dobrega.

Sv. Frančišek Sal. piše o tej nehvaležnosti: „Pomisli nehvaležnost do Boga, katera je splošen greh, ki se razteza na vse druge grehe in jih povekšuje nezmerno. Poglej, koliko dobrot ti je Bog podelil, ti pa vse te zlorabiš zoper daritelja!“ Koliko navdihovanj si zanemaril, koliko dobrih nagibov storil brezuspešne. Kolikokrat si prejemal sv. zakramente, kje je njih sad? Kaj je postalo iz tistega dragocenega lepotičja, s katerim te je bil olepšal tvoj dragi Ženin? S kako pripravo si jih prejemal? — Končno pristavlja svetnik: „Sramuj se v svoji bedi in spoznaj, da si izvržek sveta, brezno nehvaležnosti in hudobije“ (Fil. str. 40).

Preštej, če moreš, vse dobrote, katere si prejel od Boga za dušo in telo. Da moreš živeti, potrebuješ hrano, stanovanje, obleko; da imaš dober spomin, bistro glavo, trdno voljo; da si dobro podučen v resnicah sv. vere, da se vdeležuješ dobrot sv. Cerkve, sv. zakramentov, sv. maše, sv. odpustkov, da si otrok sv. Frančiška, glej, vse to so le nekatere površno naštete dobrote božje. Vseh pa našteti ne moreš, ker jih niti ne poznaš. S čim pa povračuješ Gospodu vse to? Oh, mogoče na ta način, da si se skušnjavi udal, Gospoda pa zavrgel. Bog te je pri sv. krstu sprejel za svojega otroka, pri angeljski mizi te je hranil sè svojim lastnim telesom, odločil ti je angelja variha za tovariša, ljubil te je bolj ko stariši svojega edinca, pazil je nate ko na punčico svojega očesa. — — — S čim si se pa ti kazal hvaležnega?

Cesar Bazilij zagleda na lovu srnaka izredne velikosti. Teče proti njemu in ga hoče prebosti. Ali krepka žival ga natakne na svoje ro-

govje, visoko ga vzdigne in ga hoče treščiti ob tla. Cesarjevo nezgodo opazi nek plemenitaš, priteče mu na pomoč in z mečem poseka srnaka. — Kedo ne bi pričakoval, da bo mogočni cesar bogato obdaril srčnega rešitelja za njegov junaški čin. Pa kaj se zgodi? Nehvaležni cesar ga je vzkazal obglaviti. V svoji oholosti ni maral nikogar na svetu trpeti, komer bi moral hvaležen biti. Pod pretvezo, da je mislil plemenitaš njega ubiti in ne srnaka, ga je obsodil na smrt. Komu se ne studi tolikanj črna nehvaležnost cesarjeva?

Temu cesarju so podobni prav mnogi kristjani, katere je Bog obdaril z bistrim umom, hitrim spominom, živahno domišljijo in lepimi talenti. Kako mu pa oni to povračujejo? Darove od Boga podeljene premnogi zlorabijo v greh na zelo ostuden način. Naklepe kujejo zoper Boga, Cerkev, vero; dar govora skrunijo z natolcevanjem in obrekovanjem; z besedo in pisanjem mažejo in črniijo vse, kar je dobrega in poštenega. Pohujšanje, ki ga delajo, je nepregledno v grdih nasledkih. Tem veljajo besede sv. Bonaventure, ki piše: „Gorje pravovernim, kateri ne služijo Bogu in ga ne časte po svoji veri. Oni bodo hujše kaznovani kakor vsi neverniki.“ Ž njim se vjema sv. Tomaž trdeč, da so grehi toliko težji, koliker večja je nehvaležnost. Prav posebno pa kliče sv. Alfonz „gorje“ nad vse Bogu posvečene osebe, ako vkljub tolikim milostim padajo v smrtne grehe. O njih pravi: „Kedor iz visočine pade, ne pade, ampak se prevrne in pogine.“

B. Škoda, ki jo napravi smrtni greh na duši.

Kaker je smrtni greh strašen po svojem bistvu, tako je tudi grozen po kaznih, ki mu sledijo. Ko bi ljudje večkrat mislili nanje, koliko greha bi bilo manj na svetu! Katere so kazni za smrtni greh?

1. Smrtni greh povzroči zgubo Boga.

Že pagani so imeli za največjo nesrečo, če so bili oropani svojih malikov. Oh, kakšno nesrečo bi moral občutiti še le kristjan, če z grehom zgubi pravega Boga! Večje nesreče si ne moremo misliti. Kaker bi zemlja postala nerodovitna in bi se posušila vsa zelišča in drevesa in bi vse vstvarjene reči na svetu zgubile svojo lepoto, ako bi sonce prenehalo sijati, ravno tako opustošenje zadene dušo, če jo „sonce pravice“ Jezus Kristus zapusti. To se pa vsigdar zgodi po smrtnem grehu.“

„Kaker mladika sama od sebe ne more sadu roditi, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike. Kedor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilno sadu; zakaj brez mene ne morete nič storiti. Če kedo ne ostane v meni, bo kaker mladika vržen ven in usahne; in (take mladike) pobirajo, jih mečejo v ogenj in zgoré“ (Jan. 15).

Sv. Avguštin pripominja: „Mladika mora na trti ali pa v ognju biti, če ni na trti, se posuši in ni za drugega, kaker da se vrže v ogenj. Ravno tako je tudi duša brez Boga od trte ločena mladika, ona je v

božjih očeh suha, mrtva, in ne more nobenega za nebesa zaslužnja vrednega sadu roditi.“

Jezus prebiva v duši pravičnega kaker v tempeljnu; z malim grehom človek to Jezusovo prebivališče zmirom tesnejše napravlja, sè smrtnim grehom ga pa popolnoma prežene iz svojega srca. „Gospod je daleč od hudobnega“ (Modr. 15, 28). Kaker je Jezus nekedar zapustil trdovratni Jeruzalem, ker ni hotel poslušati njegovih opominov, tako zapusti tudi zdaj vsacega, ki privoli v smrtni greh. To zgubo je živo občutil kralj David, ki je jokaje opeval zgubo svojega Boga: „Moje solze so noč in dan moj kruh, ker mi vsaki dan pravijo, kje je tvoj Bog? (Ps. 41, 4).

Sv. Avguštín uči: „Življenje tvojega telesa je tvoja duša, življenje tvoje duše je pa Bog. Kaker telo umrje, kedar dušo zgubi, tako tudi duša postane mrtva, če Boga zgubi.“

Ako knez zapusti svoje poletno bivališče, odpotuje ž njim ves dvor in ga spremlja: uradništvo, dvorne dame, služabniki, konji, kočije itd. Podobno se godi, če se vsled smrtnega greha Bog loči od duše. Ž njim se oddaljijo vsa zaslužnja prejšnjih dobrih del, zmanjša se varstvo Marijino in pomoč svetnikov, dušo zapustijo milosti, nagibi Sv. Duha in posebna božja zaščita (Scherer, Lex. IV. 167).

Nesrečen je bil zgubljeni sin, ki je zapustil očeta, nesrečen je bil Ezav, ki je prodal pravico prvenstva za malovredno jed, nesrečna sta bila Adam in Eva, ko sta bila pahnjena iz raja, a še veliko bolj nesrečen je grešnik, ki zgubi z grehom svojega Boga.

Marija je brez lastne krivde in brez greha zgubila svojega ljubega Jezusa, pa pomislite, kje je žalost, ki bi se dala primerjati Marijini žalosti? Da z grehom zgubimo Boga, vemo vsi, pa veliko ljudi je, ki se za to zgubo ne zmenijo in ne pomislijo, kaj se pravi: Jezusa zgubiti. Kaj je človek brez Jezusa?

• Ali ni žalostno, silno žalostno, če glasovi sveta krepkeje vdarjajo na strune našega srca kaker pa glas božji, glas naše vesti? Prevdarimo, ali nismo bili tudi mi kedaj mej to lehkomišljeno trumo? Mogoče se je tudi nam lahko reklo: „Nesrečna duša, kje je tvoj Bog? Morebiti v tvojem umu? O tega več ne razsvetljuje. Ali je morebiti v tvojem srcu? O tega več ne ogreva, zakaj ogenj njegove ljubezni je vgasnil. Ali je morebiti v tvojem spominu? O le sè strahom misliš nanj, duša grešna, ker si ga tako podlo zapustila. Glej, tudi on je zapustil tebe, ker si zamazala njegov božji tempelj, umazano stanovanje on studí.

Večkrat prevdarimo sledeče besede sv. Alfonza: „Kako nemiren je in v strahu dvorjan, ki se boji, da je svojega kneza razžalil. Kako previdno se varuje človek strupa, ki telo umori, kako nemaren pa je, da se ogne strupa greha, ki dušo umori in stori, da Boga zgubimo.“

2. Smrtni greh oropa dušo posvečujoče milosti božje.

V 16. stoletju se je začel razvijati protestantizem. Na mnogih krajih so protestanti napadli katoliške cerkve in so si jih sè silo prisvojili. Ko je nek katoliški župnik videl, da se bliža njegovi župni cerkvi tolpa razburjenih ljudi, da bi si prilastila tudi to cerkev, je hitel v cerkev, spravil Najsvetejše k sebi, vpihnil večno luč in nato je sè solzami v očeh zapustil cerkev. — Nekaj sličnega se dogaja v duši pravičnega, če stori smrtni greh. V tem trenutku zapusti Sv. Duh sè svojo milostjo človeka, ki je bil dotlej tempelj božji (Spirago Beispiel S. str. 365).

Vsak smrtni greh razdene v duši posvečujočo milost božjo, jo oropa nadnaravnega življenja in ji prizadene duhovno smrt, zato se tudi imenuje smrtni greh. Sv. Duh pravi: „Kateri pa greh in hudobijo delajo, so sovražniki svoje duše“ (Tob. 12, 10).

K pobožni nuni, zvel. Magdaleni Albriciji je prišel na obisk njen sorodnik plemenitega stanu. Sveta žena je vedela, da ta človek grešno živi, zato je začela pri pogledu nanj jokati. Sorodnik jo vpraša, zakaj joka. Odgovori mu: „Objokujem tvojo smrt.“ Mož se začudi in reče: „Kaj ti pride na misel. Ne bom še tako kmalu umrl. Sem še mlad in popolnoma zdrav. Ali ti je mogoče kaj znanega, da mi kedo streže po življenju?“ Redovnica je vzdihnila in bolestno pristavila: „Govorila sem o smrti tvoje duše.“ — Te besede so zelo globoko segle v dušo trdovratnega grešnika. Molče se je poslovil od redovnice in je kmalu nato tudi opravil skesano spoved. Kratko in jedernato govori sv. Krizostom o tej dušni smrti tako: Grešniki so mrtvi, če tudi živijo; pravični pa živijo, četudi so umrli“ (Spir. Beisp. S. 366).

Zguba milosti božje je torej velika in grozna nesreča. Pred grehom si bil otrok dopadajenja božjega, po grehu si pa postal stud in gnus v očeh presvetega Boga ter njegov izrazit sovražnik, kaker pravi psalmist: „Bog sovraži vse, kateri hudobijo delajo“ (Ps. 5, 7).

Sodnji dan bomo spoznali, kolika nesreča je živeti brez milosti božje, in kako velika sreča biti v milosti božji in umreti ko prijatelj nebeškega kralja. Takrat bomo stali na desni ali na levi; takrat bomo blagoslovljeni ali prokleti, takrat bomo zveličani ali pogubljeni, kaker bo že stanje naše duše ali v milosti ali brez milosti božje. Nad slehrnim izmej nas, se bo takrat, če bomo v nemilosti božji, spolnila prerokova beseda: „Tvoja hudobija te bo tožila. Vidi in vedi, kako hudo je tebi, ker si zapustil svojega Boga“ (Jez. 2, 19).

V življenju puščavnikov je pisano, da je svet samotarec potoval skozi puščavo; ob vsaki strani ga je spremljal po en angelj. Na potu zadenejo ob mrtvo človeško truplo. Zaradi smradu si puščavnik zatisne nos; isto sta storila tudi oba angelja. Ko so prešli mimo, je vprašal puščavnik, če sta tudi ona čutila smrad. Angelja sta odgovorila: „Ne, ker mi ne čutimo telesnih reči; storila sva tisto, kar ti, zakaj mi občutimo smrad duše, če je brez posvečujoče milosti božje.“

Smrtni greh nam torej vzame oblačilo opravičenja t. j. posvečujočo milost božjo. Brez tega oblačila smo nesrečni dostikrat že na tem svetu, vselej pa v večnosti. — Nesrečen je stan gobavega človeka. Njegova bolezen ga dela ogabnega bolj ko vsaka druga, za siromaka samega je skorej neprenesljiva; najhujše je pa to, ker je pahnjen iz človeške družbe. — A še v veliko bolj žalostnem stanju je tisti kristjan, ki je sè smrtnim grehom zgubil svojega Boga in njegovo milost. Gobavec je pahnjen iz človeške družbe, grešnik pa iz družbe nebeščanov in ne more imeti z angelji in svetniki nobenega deleža. — Resnično, nepopisljiv mora biti smrad smrtnega greha, ki mahoma zaduši milost božjo v duši!

(Dalje prih.)

Življenje in delovanje sv. Janeza Krstnika Marije Vijaneja.

(Dalje.)

Vijané se je dobro zavedal, da je vera brez del mrtva; zato je delal, neprestano delal za svoje župljane. Da bi si pridobil njih zaupanje, jih je od časa do časa obiskoval, najraje opoldne, ko so bili vsi člani družine doma. Prijazno je pozdravil gospodarja, se začel razgovarjati o vsakidanjih stvareh, o polju, setvi, delu itd. Ker je bil nekoč sam spreten in zveden v delu na polju, je znal kmetom vedno prav svetovati in jim dati koristna navodila. Neprisiljeno je potem obrnil pogovor na Boga in cerkveno življenje ter je sejal seme božje besede v mlačna srca. Povsod in vselej je bil prijazen in dobrosrčen, zlasti v onih hišah, kjer so mu bili manj naklonjeni.

Nikedar ni izustil ostre besede, niti tam, kjer bi bila graja na mestu. Ljudje so se kmalu navadili na te obiske, se jih veselili in se čutili počeščene, če je Vijane k njim prišel. Prav mnogo duš je našlo ljubega Boga prav po tem preprostem občevanju sè svetim župnikom.

Ker so bili prebivalci Arsa zelo nevedni v verskih stvareh, se je Vijané predvsem prizadeval podučiti jih v njih temeljito v pridigah in krščanskih naukih. Pripravi za ta poduk je posvetil ves prosti čas in večkrat tudi noči. Skorej neverjetno je, koliko truda, napora in žrtev je zahtevalo to delo od njega. Ko si je določil snov za nedeljsko pridigo, je prebiral spise svetnikov in slovečih pridigarjev; izbral je iz njih, kar se mu je zdelo primerno za njegove župljane ter je sestavljal govor. Neredko je sedel pri tem do 7 ur, mnogokrat pozno v noč ter je pisal, črtal, popravljal, dokler je bila pridiga taka, kakršno je želel. Če ga je premagoval spanec, je legel za nekaj trenutkov pred križ ter je storil, kaker je sam rekel, ko psiček, ki se vleže pred svojega gospoda. Ko je

bila pridiga spisana, jo je prebiral, se učil in ponavljal tako dolgo, da jo je sprejel njegov slab, nezanesljiv spomin. Teden za tednom se je tako pripravljaj na pridigo; konečno pa je postal tako spreten pridigar, da je lahko slehni dan pridigal brez daljše priprave ter je žel uspehe, ko malokedo njegove dobe.

Ko je prišel Vijané v Ars, je bilo cerkveno poslopje v silno slabem stanju. Altar se je rušil, leseni deli so bili docela črvivi, cerkvena oblačila raztrgana. Da bi bila cerkev vsaj nekoliko vredno bivališče božje ter za župljane bolj vabljava, jo je sklenil popraviti. Dal je postaviti na lastne stroške nov altar in ker skozi nizka cerkvena okna ni mogel dohajati ne zrak ne solnčni žarek v svetišče, je dal prizidati nekaj svetlih, zračnih stranskih kapelic. Dve izmed njih ste postali imenitni svetišči Francije — kapelica sv. Janeza Krstnika z Vijanejevo spovednico in kapelica sv. Filomene, katero je Vijané presrčno častil. Pred to „ljubomalo svetnico“, kaker jo je rad imenoval, je pošiljal vse one, ki so prišli v Ars iskat zdravje na duši in na telesu.

Vedel je, da bo delo za spreobrnjenje župljanov le počasi napredovalo, če mu ne bodo pomagali boljši izmed njih. Zato je skušal združiti dobromisleče može v bratovščini presv. Reš. Telesa, žene pa v bratovščini sv. rožnega venca. V to so se priglasile tudi nekatere odlične žene in dekleta, ki so bile potem Vijanejeve neutrudljive pomočnice pri njegovih dobrodelnih napravah. Zlasti se je odlikovala hči arskega graščaka, čigar potomci še sedaj žive v lijonskem okrožju. Živela je sè svojo materjo zelo skromno; svoje bogastvo je rabila za bolne in uboge, katere je podpirala daleč na okrog. Njuna globoka pobožnost je našla krepko pobudo in oporo pri svetem župniku.

Tudi pri možeh je našel Vijané pomoč in tolažbo. V največje veselje mu je bil preprost kmet Safožo, ki je vselej, preden je šel na polje in kedar se je vračal domov, obiskal Gospoda v presv. Reš. Telesu. Stopil je pred tabernakel sklenjenih rok ter je nepremično vpiral pogled na ta sveti kraj. Ko ga je župnik Vijané nekoč vprašal, kaj vender govori z Gospodom pri svojih obiskih, je dejal: „Nič mu ne povem in tudi on mi nič ne pravi, toda zavedam se, da je on tukaj in da ve, da stojim jaz pred njim.“ Kolikokrat je stavil tega moža drugim za zgled žive vere in ljubezni!

Velik dobrotnik arske cerkve je bil brat arske gospodične. Bival je sicer večji del v Parizu, kedar je prišel obiskat svoje, je vselej obdaril cerkev s kako dragocenostjo, uboge s toplo obleko za zimo, vsem pa je dajal krasen zgled sè svojo otroško, presrčno pobožnostjo.

Tudi tedanji župan male arske občine je bil zvest pristaš župnikov. Bil je preprost kmet, ki pa je znal nenavadno modro gospodariti v občini. Od vseh spoštovan, mu ni bilo pretežko sè župnikovo pomočjo odpraviti grdo razvado pijančevanja. Kako visoko je čislal svojega župnika pričajo poslovne knjige arske občine, kjer imenuje Vijaneja vedno „svetega župnika iz Arsa“.

Čeprav je imel Vijané tako dobre sodelavce in je tudi sam storil vse, kar je bilo mogoče, je vender vse pričakoval le od božje pomoči. Ko mu je nekoč neki sobrat tožil, da ne zapazi pri svojih župljanih nobenega poboljšanja, dasi je storil zanje vse, kar je vedel in znal, ga je vprašal Vijané: „Ali ste se tudi postili, ali ste molili in dajali miloščino za njihovo spreobrnjenje?“ Nehote in brez namena je s temi besedami razkril, odkod dobiva čudoviti uspeh svojega delovanja.

Gospodična arska je prevzela skrb za hrano in druge potrebščine župnika Vijanéja. Pošiljala je v župnišče vino, meso, zelenjavo, drva in drugo ter o vsem vodila natančen seznam. Nekatero stvari ji je Vijané plačal, drugo mu je podarila, saj so bili njegovi dohodki jako pičli. Ars tedaj še ni bila samostojna župnija in so bili župljani dolžni skrbeti za hrano in druge potrebe svojega župnika.

Po mnenju župljanov ni manjkalo Vijaneju nič, v resnici pa je za urejeno življenje marsikaj pogrešal. Ko ga je nekoč obiskala njegova sestra in neka dobrotnica mladih dni, je bil v nemali zadregi; družega ni imel pri hiši, kaker nekaj pred dnevi kuhanega krompirja in peščico moke, iz katere je pripravila sestra skromen obed zase in za spremljevalko, Vijané je pa zaužil svoj star krompir. Ko je sestra pregledala shrambe in kleti, je našla vse prazno. Umevno; saj kar mu je bilo poslano od gdč. Ars ali od drugih dobrotnikov, je še isti dan romalo k ubožnim družinam. Zase je prihranil le nujno potrebno in še to je pogosto podaril beračem, če drugega ni imel pri hiši. Nekega večera — bilo je kmalu po Vijanejevem prihodu v Ars — je prišel v župnišče župan Modi. Kako se prestraši, ko vidi župnika bledega ko smrt. „Ste li bolni?“ ga vpraša. „O prijatelj, nimam kaj jesti. Lačen berač je že pred tremi dnevi odnesel zadnje, kar sem še imel v zalogi.“

Navadno je jedel le enkrat na dan in še takrat samo mrzel, pred dnevi kuhan krompir, katerega si je skuhal enkrat za ves teden, le kedar ga je onemoglo telo prisililo, tedaj si je napravil toplo jed iz moke. Po tem obedu je po zgledu sv. Frančiške Rimske rad zavžil trdo skorjico kruha, ki jo je drago odkupil kakemu beraču; pri tem je bil tako zadovoljen in srečen, kaker da bi ga bil pogostil sam Gospod Jezus.

Drugače je ravnal, če je bil napovedan obisk sobratov ali sorodnikov. Tedaj je dal pripraviti dober obed, postregel je tudi vsem z vinom, ponujal gostom zdaj to zdaj ono ter je tudi sam užival od vsega. Pri tem jim je vedel povedati toliko lepega in spodbudnega, da so se vsi čutili presrečne v njegovi družbi. Vijanejeva nečakinja je nekoč rekla: „V Arsu pri stricu je prav tako, kaker je bilo na dan prvega svetega obhajila; od same sreče pozabi človek na jed.“

Kaker sè živili, tako je ravnal tudi s perilom in obleko; kos za kosom je razdal mej uboge. Gospa Renar, sotrudnica gdč. Ars, ki je prala zanj perilo, je to zapazila; zato je prinašala slednjič le najpotrebniše nazaj, drugo je hranila sama doma. Toda Vijanejeva radodarnost ni poznala mej. Ko ga je nekoč na poti zaprosil bos ubožec za dar, mu

je dal čevlje in nogavice, sam pa je šel bos domov. Pri misijonu v Trevú so mu sobratje podarili nove, žametaste hlače, ker so videli, da njegovo oblačilo že nujno kliče po izpremembi. Ko se je zvečer vračal v Ars, je srečal v cunje oblečenega človeka tresočega se od mraza. „Počakajte malo prijatelj“, ga je nagovoril Vijané ter izginil za grmom. Par trenutkov pozneje je presrečni berač v žametastih hlačah odšel svojo pot. Seveda se je moral Vijané drugi dan zagovarjati pred sobrati. Večkrat je moral slišati radi svojega ravnanja tudi trpke besede, za katere se pa ni dosti zmenil.

Njegova postelja je bila prazna. Žimnico in blazino je daroval bolniku, sam pa je ležal na deskah, pokritih s tanko plastjo slame. Večkrat se mu je zdelo tudi tako ležišče premehko, zato je pogosto počival na golih tleh v podstrešju, za blazino mu je služil kamen.

O njegovih strogih postih, o bičanju dolgo časa nihče ni vedel, ker je stanoval sam v župnišču in je delo postrežnice in kuharice opravljal sam, najbrže radi tega, da bi spokorno delo ostalo prikrito pred svetom. Vender se mu trajno to ni posrečilo. Pri neki priliki se je zagovoril in je sam izdal, kar je tako skrbno skrival pred ljudmi.

Nekoč ga je duhovnik vprašal: „Slišal sem govoriti, da živite lahko cel teden brez hrane!“ „O, kaj še, kako vender pretiravate, obedujem najmanj trikrat na teden,“ je odgovoril.

Svoje strogo spokorno življenje in vse molitve je daroval Bogu za župljane. Vselej pa, kedar jim je hotel izprositi kako posebno milost n. pr. milost dobre velikonočne spovedi, moč v skušnjavah, stanovitnost v dobrem, je poostril post, pomnožil miloščino in molitev.

Vstajal je ob dveh po noči, da je odmolil del brevirja, nato je pa premišljeval. Okoli četrte ure je šel v cerkev pred Najsvetejše, kjer se je pripravljaj na daritev sv. maše. Tej je sledila zahvala in dolga priprava na pridigo in krščanski nauk; šele opoludne je zapustil cerkev. Vsaki dan je premišljeval Kristusovo trpljenje, vsako novo uro je začel s češčenamarijo, tako se je bil zaobljubil. Pri delu ali na potu pa se je njegov duh venomer dvigal k Bogu, na katerega ga je spominjalo vse v naravi: ptiček na veji, žito na polju in cvetka v travi.

Tako gorečemu prosivcu Bog ni mogel ničesar odreči. Ko je Vijané nekoč govoril o prvih letih svojega delovanja v Arsu, je pristavil: „O, koliko milosti mi je takrat delil Gospod! Dobil sem od Njega vse, kar koli sem želel.“ Kaj pa je želel? Nič manj, ko popolno spreobrnjenje celega Arsa. Zato ni nehal prositi in moliti, žrtvovati se in mrtvičiti, dokler je bil zadnji župljan združen v ljubezni z Bogom.

Veselil se je te velike milosti, toda mirovati in počivati ni mogel. Njegova gorečnost ga je silila, da je hitel na pomoč duhovnikom v soseščini pri obiskovanju bolnikov, spovedovanju in pridiganju. Misijoni so mu bili nad vse priljubljeni. Tu je mogel vresničiti svojo gorečnost na pridižnici in v spovednici. Ko so obhajali leta 1823. pettedenski misijon v Trevú, so ljudje oblegali njegovo spovednico. Zadnji dan je spo-

vedoval celih dvajset ur in še takrat najbrže ne bi bil nehal, če ga ne bi bila dva sobrata prisilila iti k počitku. Po preteku dveh ur je bil že zopet na svojem mestu v spovednici. Od blizu in daleč so prihajali ljudje, da bi pri „svetem župniku“ očistili svojo vest; ljudje so namreč naglo raznesli vest o izrednih milostih, ki jih deli Bog svojemu služabniku Vijaneju.

Kjerkoli so obhajali misijon ali kako cerkveno slovesnost, povsod so gospodje naprosili Vijaneja pomoči pri pridiganju in spovedovanju. Ljudje so trumoma prihajali, da bi slišali g. Vijaneja. Govorili so celo, da so delavci na polju, hlapci in dekle, katerim je gospodar radi nujnega dela prepovedal iti k vsem pridigam, izjavili, da raje žrtvujejo nekaj svojega zaslužka, kaker da bi zamudili le eno pridigo slovečega Vijaneja. Blagoslov njegovega apostolskega dela je bil tako velik, da so začeli ljudje romati v Ars, kjer so upali dobiti pomoč v dušnih in telesnih težavah.

Varali se niso, zato je število romarjev raslo od dne do dne in kapelica sv. Janeza Krstnika z Vijanejevo spovednico je postala vir milosti za premnoge.

(Dalje prih.)

P. MAVRICIJ TERAS, kapucin.

Dolžnosti tretjerednikov do pokojnih udov.

(Vodilo II. 14.)

Potem, ko redovno vodilo pouči tretjerednike, kako naj podpirajo reveže, obiskujejo bolnike in pomagajo umirajočim, jih nazadnje še pouči, kako naj izkazujejo ljubezen tudi svojim umrlim članom ter pravi: „K pogrebu umrlega tovariša naj pridejo udje tistega kraja in ptuji (ki so ravno tam), in naj molijo za nebeško tolažbo ranjkega Marijine molitve, ki jih je ustanovil oče Dominik, to je tretji del rožnega venca. Ravnotako naj duhovniki med sv. mašo, drugi pa po mogočnosti po sv. obhajilu pobožno molijo za večni mir pokojnega člana.“

Tretjeredniki so torej dolžni 1. udeleževati se pogrebov umrlih članov, 2. moliti za nje med pogrebom sv. rožni venec, 3. po mogočnosti darovati za nje sv. obhajilo in se jih 4. spominjati v zasebnih molitvah.

1. Morajo se udeleževati njihovih pogrebov.

Tretjeredniki morajo biti drug drugemu prijateljsko naklonjeni. To prijateljstvo naj se razodeva ne samo v življenju, ampak tudi po smrti. Če umrje kateri izmed tretjerednikov, se spodobi, da ga gredo

živi tretjeredniki kropit in spremljat na takozvani zadnji poti. Tako je navada skorej pri vsakem društvu in tako mora biti tudi pri tretjem redu. Bilo bi pač žalostno, če bi se tretjeredniki ob smrti svojih redovnih sobratov in sester nič ne pokazali in bi se ne udeležili njihovih pogrebov. To bi bilo zelo veliko pomanjkanje redovne zavesti in pomanjkanje zmisla za redovno skupnost. To bi bilo tudi zanemarjanje tiste redovne dolžnosti, katero vodilo izrecno nalaga. Zato pa nikaker ni prav, če se jih tisti tretjeredniki, ki bi lahko šli k pogrebu umrlih tretjerednikov, skorej nikedar ne udeležijo. Tretjeredniki so le tedaj oproščeni od te dolžnosti, ako res nimajo časa ali pa so službeno zadržani. Sama zložnost ali lenoba ne opraviči. Sicer pa je spremljanje mrličev na zadnji poti eno izmed telesnih dobrih del usmiljenja, zato tudi zaslužljivo delo.

Vsakedo ve in razume, da se je treba pri pogrebih dostojno in spodobno obnašati, ker so pogrebi nekaj svetega in resnega. Pogrebi vzbujajo že sami resne misli; zato so najlepša priložnost, da se človek živo spominja, kako bo tudi njemu nekoč zapel mrtvaški zvon in bodo tudi njega nesli na pokopavališče ter ga položili v zemljo kjer bo strohnelo kar je zemeljskega. Vsak pogreb je resna pridiga, da bo treba umreti in da se moramo že sedaj na smrt pripraviti.

2. Mej pogrebom naj molijo sv. rožnega venca tretji del.

Udeležba pri pogrebu bi še malo koristila umrlemu udu, ako bi zanj mej pogrebom nič ne molili. Zato redovno vodilo izrecno nalaga, naj pri pogrebu umrlega člana skupno molijo tretji del sv. rožnega venca. Iz tega sledi, da bi tretjeredniki morali skupno nastopati pri pogrebih. Najlaglje bi se to zgodilo, ako se zbero okoli svojega redovnega križa in gredo potem neposredno pred duhovščino, kaker to delajo druga društva. Poglavitno pri pogrebih tretjerednikov pa je in ostane skupna in glasna molitev sv. rožnega venca. Z molitvijo sv. rožnega venca izkažejo tretjeredniki umrlim članom večjo tolažbo in dobroto, kaker če bi položili na grob dragocene vence. Če se morda drugi kristijani sramujejo glasno moliti pri pogrebu, naj vsaj tretjeredniki sè svojim zgledom pokažejo, kakšen mora biti krščanski pogreb. Pogreb tretjerednikov naj bo sv. obred, pri katerem naj pobožno molijo vsi udeleženci, zlasti pa tretjeredniki, ker je to izrecna zapoved redovnega vodila.

3. Darovati morajo za nje sv. obhajilo.

Vsem tretjerednikom naroča vodilo, naj se vdeležijo pogreba in naj molijo rožni venec. Duhovnikom tretjerednikom priporoča poleg tega naj se spomnijo pokojnih udov med sv. mašo, drugim pa, naj darujejo za nje sv. obhajilo in odpustke. Sv. maša in sv. obhajilo sta umrlim tretjerednikom najljubša in najdragoceniša. Zato naj tretjeredniki kolikor mogoče pogosto hodijo k sv. maši in k sv. obhajilu ter obojno

darujejo za umrle sočlane. Ne da se popisati, koliko tolažbe, veselja in olajšave pripravlja vernim dušam v vicah tisti, ki daruje za nje sv. mašo in sv. obhajilo. Takšen tretjerednik postane izreden dobrotnik vernih duš v vicah in verne duše mu ostanejo hvaležne za njegovo ljubezen.

Ker usliši Bog molitev med sv. mašo in po sv. obhajilu najraje, zato je takrat tudi najlepša priložnost, da opravite kako molitev za pokojne ude. V nekaterih skupščinah imajo hvalevredno navado da poskrbijo za vsakega umrlega člana posebej sv. mašo, druge pa vsaki mesec za eno. Ravnajte se po razmerah, pokojnih udov pa ne pozabite. Najizdatniša pomoč vernim dušam so odpustki.

4. Spominjajo naj se pokojnih v zasebnih molitvah.

Kedor se ne more udeležiti pogreba ali skupne sv. maše in sv. obhajila, je pa dolžan sam zase moliti za umrle redovne sobrate in sestre. Ni sicer nikjer natančno predpisano, koliko naj za vsakega posameznega moli, rečeno pa je naj nekaj moli. Komer bi bilo preveč in pretežko moliti celi rožni venec, naj moli vsaj nekaj in daruje sv. odpustke. Sicer se pa tretjeredniki vsaki večer pri svojih molitvah spominjajo pokojnih članov. Tako si zagotovijo varstvo in priprošnje vernih duš, ki gotovo ne bodo nikedar pozabile na tiste, ki se jih večkrat spominjajo, ampak bodo pridno za nje molile in jih priporočale božjemu varstvu. Molitev za verne duše v vicah se bogato obrestuje.

Tako je torej v redovnem vodilu dobro poskrbljeno za pokojne tretjerednike. Seveda bodo le tisti tretjeredniki deležni po svoji smrti vseh naštetih dobrot in milosti, ki tudi sami pridno izpolnjujejo svoje dolžnosti do pokojnih udov. Zato je le njim v lastno korist, če se pridno udeležujejo tretjerednih pogrebov, darujejo sv. maše in sv. obhajila ter se jih pogosto spominjajo v svojih molitvah.

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

Nenavaden obisk.

Neki torek leta 1914. meseca majnika dopoldne me je vratar poklical v govorilnico.

Naš samostan sv. Katarine v Aleksandriji je sezidan zelo primerno za vroče kraje z ozirom na to, da smo v velikem svetovnem mestu in da imamo obširno župnijo ter zato mnogo opravila sè svetnimi ljudmi.

Na porti pri uходу v samostan ste dve pisarni in velik čakalni prostor. Razen celice za vratarja je tukaj tudi župnijska knjižnica in

tri govorilnice, to je, tri sprejemne sobe za ljudi obojnega spola, ki imajo potrebo govoriti z redovniki. Na porti imamo torej vsega skupaj osem sob, od katerih ste dve v resnici zelo veliki.

V eni izmed govorilnic je na me čakal še mlad gospod, kateremu se je po nastopu, po kretanju, po obleki, zlasti pa še po govoru na prvi pogled poznalo, da je zelo olikan mož in iz najboljše vrste ljudi.

Spregovorila sva par običajnih besed in gospod je povedal, kedo je in kaj želi.

Ko sva se bila vsedla k mizi, mi je predložil priporočilno pismo z Dunaja od ministra za zunanje zadeve. V tem pismu je stalo, da minister priporoča, naj bi jaz, ko avstrijski državljani in duhovnik za avstrijsko kolonijo v Aleksandriji šel na roko temu gospodu, ki je docent, učitelj na vseučilišču v Črnovicah. Ta gospod, Dr. Isopescul Silvester Octavian, tako je bilo zapisano, kako pa se to ime izgovori, ne vem, želi prepotovati Egipt in Abesinijo iz znanstvenih ozirov, za kar ima tudi avstrijsko državno podporo.

„Gospod profesor, kaj pa boste preiskovali v Egiptu in v Abesiniji?“ sem vprašal tujca.

„Skušal bom zbrati o Koptih, to je o potomcih starih Egipčanov, vse, kar bo le mogoče.“

Koptov je namreč še okrog osemsto tisoč v Egiptu. Živijo večinoma po mestih. Veliko jih je v službah po bankah in drugih denarnih zavodih, kjer so znani ko izvrstni računarji. Drugi imajo trgovine s zlatnino, srebrnino, biserji in urami. Po deželi jih le prav malo živi.

Po veri so Kopti večinoma monosifiti, to je, krivoverci, ki učijo in trdijo, da je Kristus samo Bog in ne tudi človek. Bog Sin da je prišel na svet le ko Bog in da je le na videz vzel na se človeško naturo; da je bil na zemlji le kaker kakšna prikazen in da ni imel človeškega telesa. Le na videz je živel, jedel, pil in trpel. Dosledno temu krivemu nauku tudi učijo, da Marija ni bila mati božja.

Ko bi bila ta kriva vera resnica, bi Sin božji ne bil za nas nič trpel, zato za nas nič zaslužil, torej nas ne bi bil tudi odrešil.

Ta kriva vera, ki ima začetek v prvih stoletjih krščanstva, se je obdržala pri veliki večini Koptov v Egiptu in pa pri ljudstvu cesarstva Abesinije, ki je na jugu Gornjega Egipta. Abesinija ima okrog deset milijonov ljudi. Le prav mali del Koptov je katoliških, to je združenih z rimskim papežem; ti so se odpovedali tej krivi veri in so pravoverni kristjani.

Jezik Koptov je bil jezik starih Egipčanov pomešan z novejšimi jeziki, ki pa je v šestem in sedmem stoletju po Kr. izmrl. Pisali so ga večinoma z grškimi črkami. Ta sedaj mrtev jezik se rabi pri koptovski maši in drugih cerkvenih opravilih, tako kaker se pri nas rabi latinski; ljudstvo pa ga ne razume več. Kopti dandanes govorijo med seboj arabski.

Kopti so bili najhujši sovražniki Arabcev in mahomedanske vere. Sele po več stoletjih, po hudih krvavih bojih in po dolgotrajnem preganjanju se je Arabcem posrečilo Kopte popolnoma podjarmiti. — Po teh kratkih opazkah o Koptih se vrnimo k mojemu obiskovavcu.

„Ker hočem preiskati vse, kar je le mogoče izvedeti o Koptih,“ je rekel gospod profesor, „moram iti tudi v Abesinijo, kjer je tudi glava monofizitov, torej tudi glava Koptov v verskem oziru. Ravno v Abesiniji upam še največ reči zvedeti o Koptih.“

„Gospod profesor, kako pa ste celo stvar zasnovali? Kako boste zgodovino in življenje Koptov študirali?“

„Začeti mislim tukaj v Aleksandriji in sicer po arhivih koptovskih cerkev. Potem se bom obrnil na Kajiro, od tam pa v Gornji Egipet, kjer je največ Koptov in sicer v mesta Koptos, Luksor, Esne, posebno pa še v Siut in Ahmim.“

„Kedo pa Vam je nasvetoval, da ste se ravno na me obrnili? Jaz se s Kopti nisem nikoli pečal in komaj vem, da ti sploh žive.“

„V ministrstvu na Dunaju so mi rekli, naj se obrnem na katoliškega duhovnika, ki ima skrb za avstrijsko kolonijo v Aleksandriji, ta Vam bo že naprej pomagal.“

„V katerem jeziku pa boste spisali zgodovino Koptov?“

„V romunskem. Ker pa mi je ministrstvo naklonilo državno podporo, sem se moral zavezati, da bom delo izdal tudi v nemščini.“

Omeniti moram, da mi cela stvar ni bila prav nič všeč. Da pa gospoda profesorja nisem mogel odsloviti, je bila stvar gotova. Če bi ga bil na kratko odslovil, kaker sem sicer želel, bi bil gospod priporočilo, ki je bilo naslovljeno na me, predložil konzulu v Aleksandriji in jaz bi bil prišel v zamero pri konzulatu, kjer sem imel vedno opraviti.

Naslonil sem se za trenutek na mizo in pomislil, kaj mi je storiti. Potem sem rekel:

„Stvar je taka: Pri pravoslavnih Koptih, ki imajo v Aleksandriji svoj patrijarhat, nisem prav nič znan, pač pa pri gospodu župniku katoliških Koptov, katerih je nekaj tukaj in imajo svojo cerkev. Če Vam je prav, Vas bom seznanil s tem župnikom in mu bom povedal, da imate priporočila od avstrijskega ministrstva na Dunaju. Ti katoliški Kopti so pa dolžni Vam iti na roko, ker je Avstrija največ pripomogla, da so si mogli sezidati novo cerkev. V tej cerkvi imam tudi jaz krščanski nauk v nedeljah popoldne in na ta način sem ž njimi znan. Ta župnik Vas bo potem seznanil s koptovskim pravoslavnim patrijarhom. Ko pa boste enkrat pri koptovskih arhivih, boste na glavni cesti in Kopti bodo že iz lastnega dobička skrbeli, da ne boste njihove zgodovine napačno napisali.“

„Gospod patèr!“ odgovori profesor, „zelo Vam bom hvaležen, če boste tako dobri, da me boste pri Koptih vpeljali. Na kak način pa me

pri njih vpeljete, mi je popolnoma vse eno. Kedaj se smem zopet oglašiti pri Vas?"

„Tako je danes popoldne ob polu petih, če Vam je prav.“

„Popolnoma prav, gospod pater, ker ne maram zgubljeni časa brez potrebe. Gledati moram, da bom kmalu prišel v Abesinijo in tja je zelo daleč.“

Nato sva se ločila.

Popoldne ob določeni uri grem pogledat na porto, če me že čaka gospod profesor. Pa kaj vidim pred seboj?

Tukaj je gospod od zjutraj, toda oblečen je v dolg, črn talar, okrog pasu ima širok svilnat pas, po vrhu pa lahko široko suktnjo, le malo krajšo od talarja. Izgleda kaker najlepše oblečen francoski duhovnik iz Pariza, ki se hoče pokloniti svojemu škofu. Tudi nizkih čevljev s srebrnimi, svitlimi zaponami ne manjka.

V prvem trenutku sem bil tako presenečen, da sem le s težavo prikrival svoje veliko začudenje.

„Na, imaš že zopet opraviti se sleparjem in kaker kaže, se sleparjem prve vrste.“ Take misli so me obšle se vso silo.

„Kako je to, gospod, da imate duhovsko obleko?“ sem vprašal tujca koliker mogoče mirno.

„Jaz spadam h duhovskemu stanu“, mi gospod odgovori popolnoma mirno.

„Tega mi dopoldne niste povedali. Rekli ste bili samo, da ste docent na univerzi v Črnovicah. Tudi kolarja prej niste imeli. Reči Vam moram naravnost, da je tukaj nekaj nenavadnega. Prosim, pojasnite mi stvar!“

„Jaz spadam h duhovskemu stanu“, odvrne tujec, „toda mašnik še nisem; imam samo štiri nižje redove. Zdaj sem samo privatni docent na univerzi, kaker sem bil dopoldne povedal, državno ne nastavljen učitelj in sicer na bogoslovnem oddelku, in še ne vem, če bom dobil redno stolico, trajno od države plačano mesto na vseučilišču. Torej še ne vem, kako bo z menoj.“

„Gospod! Midva sva si popolnoma tuja; tukaj v Orijentu je polno ljudi različne vrednosti. Povem Vam odkrito, da naredite sicer najboljši utis na človeka in da do sedaj na Vašem priporočilnem pismu z Dunaja nisem prav nič dvojil, zdaj pa se bojim, — oprostite mi izraz, — da imam opraviti se sleparjem. Če se ne boste v vseh rečeh zadostno izpričali, sva končala. Prosim, pokažite svoj potni list!“

Gospod mi nemudoma da svoj potni list, ki kaže, da je zasebni učitelj docent na univerzi v Črnovicah.

„Prosim, ali imate tudi rojstni in krstni list pri rokah?“

„Tudi tega imam,“ in mi ga takoj položi na mizo. Razgovarjala sva se namreč stoje vsaki na drugi strani mize. Bila je prava, resna preiskava.

Skrbno pogledam krstni list in spoznam, da imam pred seboj človeka grške vshodne, to je razkolniške cerkve. Nič nisem k temu na glas rekel, pač pa sem se nehote za levico za brado prijel, zobe stisnil in si na tihem mislil: bodi previden!

Bistro sem gospoda v oči pogledal in počasi pa prav razločno vprašal:

„Pravite, da spadate v duhovski stan in da imate minores, nižje cerkvene redove. Prosim, izkažite se! Ali imate spričevalo?“

„Imam,“ odgovori in mi pri tej priči predloži spričevalo, da je prejel nižje redove; kje in kedaj, tega si nisem zapomnil.

Kaker vidite, je bil gospod profesor na vse to že pripravljen.

„Gospod profesor, se seboj imate sicer vsa mogoča spričevala, toda kako je vendar to, da imate samo nižje redove, ko ste že enointrideset let stari? Zakaj niste že mašnik ali vsaj dijakon? Sicer mi razmere v Vaši cerkvi niso tako znane, kaker v katoliški, toda iz skušnje vem, da tudi v Vaši cerkvi z mašniškim posvečenjem ne čakajo do tridesetega leta. Imel sem v Carigradu znanca pravoslavne cerkve, ki je bil že z dvajsetimi leti za mašnika posvečen, kar se je meni prezgodaj zdelo, ker v rimski in v pravoslavni cerkvi navadno posvečujejo v mašnike sè štiriindvajsetimi leti, Vi pa imate enointrideset let, pa še niste mašnik! Ne morem razumeti, kako se to vjema.“

„Gospod pater! Z menoj je tako, da stojim na razpotju in še ne vem, katerega stanu bi se za celo življenje oklenil. Zdaj sem zasebni učitelj na bogoslovni fakulteti v Črnovicali; upanje imam, da bom v kratkem času dobil ravno na tej univerzi mesto rednega profesorja, ker sem, kar lahko z mirno vestjo povem, povsod, pri vladi in na univerzi dobro zapisan. Da je res tako, je razvidno iz mojega priporočilnega pisma od ministra in pa ker mi je vlada naklonila precejšnjo podporo za študijsko popotovanje za Egipt in Abesinijo. Če bom dobil mesto rednega profesorja na univerzi, se bom takoj oženil, če tudi imam nižje redove, ker ti niso, kakor veste, nobena zapreka za zakon. Imam pa tudi veliko upanja, da bi v kratkem dobil škofijo. Če se dam v mašnika posvetiti, se ne morem oženiti, če pa se oženim, ne morem postati škof. Vidite tedaj sami, da mi ne kaže nič drugega, kaker počakati, da bom videl, kaj mi bo bližnja prihodnost prinesla, ali profesuro ali pa škofijo, ali ženo ali pa mitro. Glejte, to je vzrok, da do enointridesetega leta nisem prejel ne zakramenta sv. mašniškega posvečenja in ne zakramenta sv. zakona.“

Ko mi je bil gospod profesor te stvari v prav lepi obliki in v gladki besedi razložil, v lepši, kaker pa sem jaz tukaj zapisal, sem se nehote nasmehnil in gospodu rekel:

„Gospod, pozna se Vam, da ste profesor. Pri meni ste skušnjo izvrstno prestali, najpoprej pismeno sè spričevali, še boljše pa zdaj ustmeno s kratko pa točno razlago. Iz celega srca želim, da bi dobili ali profesuro in ž njo dobro nevesto ali pa mašniško posvečenje in

ž njim dobro škofijo. Po mojem prepričanju imate izvrstne sposobnosti za obojno.“

Ko sem bil to povedal, se je tudi gospod profesor posmehnil; zadovoljna sva bila oba.

„Gospod profesor, zakaj pa ste imeli dopoldne svetno obleko, zdaj popoldne pa imate talar?“

„V civilni obleki se človek bolj prosto giblje in lažje potuje, v talarju pa je bolj častitljiv in bolj imponira. Dolga obleka je za Orijent bolj primerna in se v nji tukaj več doseže.“

Kako pa je to, gospod profesor, da ste se obrnili na me, katoliškega redovnika in ne na kakega duhovnika pravoslavne cerkve, ki bi bil pri pravoslavnih Koptih bolj znan, kaker pa jaz?“

„Stvar je pač enostavna. Celemu svetu je znano, da je katoliška duhovščina veliko bolj olikana in v vednostih bolj podkovana in radi tega bolj ugledna, kaker pa pravoslavna. Bilo bi torej od mene pač malo previdno, če bi se obračal na slabejše osebe in ne na boljše. Odkrito povem, da nisem mislil, da bom prišel pred tako strogega preiskovalnega sodnika, kaker ste Vi, če tudi sem bil na vse pripravljen.“

„Hvala lepa za poklon katoliški duhovščini! Kar pa preiskovalnega sodnika zadeva, pomislite, da smo v Orijentu, kjer se vsemogoča sodrga potika. Če človek ne bi bil previden, bi večkrat kakemu sleparju nasedel.“

Iz tega pogovora vidiš, dragi bravec, da sem imel pred seboj moža, ne samo olikanega, temveč tudi previdnega in prebrisanega, ki je tudi sam poznal vshodno ljudstvo, ker Črnovice niso daleč od Orijeanta.

Odkrito pa tudi jaz povem, ko bi bil v začetku vedel, da imam opraviti z razkolnikom, ne bilo bi mu nič pomagalo ne priporočilno pismo z Dunaja, ne njegovo fino obnašanje. Na vse to pa je prebrisani docent že doma mislil in zato skrbno skrival, dokler se je le dalo, da ni naše katoliške cerkve sin.

Šla sva torej h katoliškemu koptovskemu župniku in nato vsi trije k razkolnemu koptovskemu patrijarhu.

Pri pravoslavnem patrijarhu pa je bilo prvo, kar je profesor povedal, da je tudi on pravoslaven in glejte kar na mestu so si bili bratje med seboj brez vsakega spričevala. — Porabil sem prvo priliko, da sem se poslovil.

Čez tri dni se je gospod profesor zopet pri meni oglasil. Prišel se je zahvalit, da sem ga bil pri Koptih vpeljal in ob enem poslovit, ker je hotel dalje potovati.

„Že tukaj v Aleksandriji sem dobil nekaj koristnega za svoje delo,“ je rekel gospod profesor. „Glavna stvar pa je, da sem dobil priporočilna pisma od koptovskega patrijarha za razne cerkvene arhive v Kajiri in v drugih mestih Spodnjega in Gornjega Egipta zlasti pa še za Abesinijo.“

„Me veseli, gospod profesor, da sem Vas na pravo pot spravil; prosim pa nekoliko odškodnine za posredovanje.“

„Prosim, gospod pater, kar povejte, kaj sem dolžan in z veseljem bom poravnal svoj dolg.“

„Prosim da mi boste poslali en izvod svojega dela koptovske zgodovine v nemškem jeziku, ko bo knjiga gotova. Če bom pa jaz kedaj obiskal Črnovice, se bom pri Vas oglasil, bodisi da boste redni profesor, bodisi da boste škof. Da pridem še kedaj v bližino Črnovic, je pri meni prav lahko mogoče, če me zopet nastavijo v Carigrad, kjer sem že enkrat bil.“

Gospod je obojno z velikim veseljem obljubil.

Kasneje sem od njega prejel nekaj razglednic iz Kajire in še iz drugih krajev, na zadnje še celo iz glavnega mesta Abesinije, iz Addis Abeba.

Na to pa je prišla svetovna vojska. Mene so odpeljali v vojno vjetništvo na Malto, gospod profesor pa je pravočasno odšel v domovino.

Po vojski sem leta 1920. pisal na profesorjevo ime Dr. Isopeskul Silvester Octavian na univerzo v Črnovice, da bi poizvedel, če bom dobil obljubljeno delo koptovske zgodovine ali ne. Čez več tednov pa sem dobil pismo neodprto nazaj. Na naslovni strani je bilo zaznamovano, da je pismo romalo iz Črnovic v Bukarešt, glavno mesto Romunije, od tam v Belgrad, glavno mesto Jugoslavije in odondot nazaj v Ljubljano. Na drugi strani pisma pa je bilo zapisano: Naslovljenec je leta 1918. pri Majanu ob Taljamentu v vojski padel.

Ubogi profesor se mi je v srce zasmilil. Bil je lep mož in zmožen človek.

Vojska je pač mnogim račune zmešala.

Pater Marijan Širca. zlatomašnik.

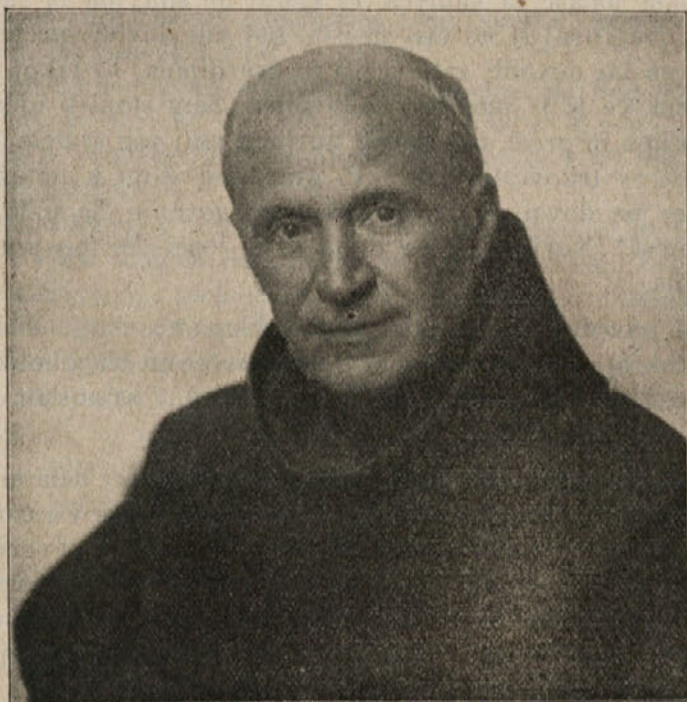
Več vzrokov imamo, da se blagega p. Marijana ob njegovi zlati maši naše „Cvetje“ posebej spominja. Prvi vzrok: p. Marijan je za „Cvetje“ mnogo delal. Pisal je v prejšnjih letnikih mnogo. „P.-n.“ je bil navadni njegov podpis in nad tem znamenjem je bilo pisanih mnogo spisov. Delal je pa za „Cvetje“ tudi s tem, da je pomagal pri razpošiljanju. V Gorici je po izvršenem bogoslovju delal v spovednici, v cerkvi in po ekskurzih, poleg tega je v prostem času vezal knjige, kedar je pa prišlo iz tiskarne „Cvetje“, ga je tudi on zavijal v zavitke in je rad pomagal, kjer je mogel. Delaven v mladosti, dela tudi v starosti rad po svojih močeh; če ni drugod, piše pri svoji mizi in prevaja spise večinoma asketične vsebine. Mnogo ima napisanega, treba

bi bilo le še vse to napisano pregledati, potrebno zboljšati in dobiti založnika, pa bi imeli lepa premišljevanja in spise o duhovnem življenju za redovne osebe. — Drugi vzrok je oseben. P. Marijan je vedno zelo čislal in visoko spoštoval ustanovitelja in prvega urednika „Cvetja“ p. Stanislava Skrabca. — Tretji vzrok so njegove redovne čednosti. Mej temi je prva njegova dobrohotnost in milosrčnost. Naj sledi par zgledov. Novodošli novinec, ki je napisal in dal nam te črtice, je prišel v novicijat na Trsat, želeč govoriti s predstojnikom samostana. Pozvoni pri vratju. Vrata se odpro „Kaj pa želite?“ vpraša menih — oblečen v precej ponošen habit. — „P. provincijal iz Ljubljane so mi dali to-le pismo, naj je izročim p. gvardijanu osebno.“ — Tisti, ki je odprl vrata vzame pismo in je začne trgati ob robu. — „Prosim, pismo je za predstojnika samostana,“ ugovarja novodošli novinec, vratar pa je mej tem že pismo bral — hitro prebral in pravi novincu: „Kar notri stopite“ in gre naprej ter pelje novinca po stopnjicah pred vrata, kjer pozvoni pri vhodu v novicijat. Suh mož v habitu sprejme novinca, mu odkaže celico z besedami: „Tu bo sedaj vaše stanovanje.“ Pri obedu pa novinec opazi, da sedi na prvem mestu njegov dozdevni vratar, ki je pa sedaj njegov gvardijan. Novinca malo zaskrbi, se opraviči po obedu, p. Marijan se dobrohotno nasmehne, kedar se je navadno njegova dobra mati rada nasmehnila in pravi: „Je že vse v redu; le mirni in pridni bodite.“ — Po opravljenih tridnevnih duhovnih vajah je bil isti novinec preoblečen pri altarju trsatske Matere božje vpricho cele družine. Po preoblečenju se v zakristiji zahvali celi družini, kaker ga je naučil njegov učitelj ter gre vesel iz zakristije po ozkih stopnjicah v prvo nadstropje samostana, kjer je bil novicijat. Na teh stopnjicah se pa zaplete v svoj habit, ki ga še ni bil vaju in ga spredaj ob robu precej na široko raztrga. Gvardijan p. Marijan gre zadaj po istih stopnjicah; zgoraj v prvem nadstropju zve in vidi, da je novinec že raztrgal habit ter mu pravi: „Pojdite k bratu krojaču, naj vam habit zašije. Habit ni nov, je obrabljen, zato se je raztrgal. Pokojni pater magister je rekel, da dolgo nosi habit, ki ga prvi dan raztrga.“ Novinec pa potolažen hiti h krojaču. — Novinci so hodili vsako popoldne za eno ali poldrugo uro na vrt, kjer so igrali na kroglice ali se sprehajali, ali kopali, cvetlice sadili, zalivali itd. Kroglice so vselej sé sabo nosili. Nekega dne gredo s kroglicami oboroženi po dolgem spodnjem hodniku. Naš novinec ugleda v kotu mačko čepeti, ki pa pri prihodu novincev zbeži proti vratom na dvorišče. Brez prevdarjanja vrže za bežečo mačko svojo kroglico, ki mu pa v zamahljaju uide iz roke naravnost skozi okno nad vratmi. Razbito steklo zazveni po kamenitem tlaku. — Iz kuhinje se vsuje trop hlapcev, vprašujejo kaj je, p. magister novinca posvari in mu naroči, naj se gre k p. gvardijanu Marijanu obtožit. Pravi križev pot za novinca! P. Marijan mu pravi po obtožbi: „Da niste prav napravili, veste sami; bili ste lehkomišljeni, drugič izbijajte kroglice, ne pa mačk“ ter se prijazno nasmeji in novinca odpusti. — Nekaj časa za tem naš novinec meseca oktobra na vrtu proti pre-

povedi natrga nekaj smokev in jih nese v naročju, kar pride v veliko osupnenje novinca nepričakovano naproti p. gvardijan ter pravi smehljaje: „Te smokve ne bodo dobre, ker niso zrele, saj se cedi pri peclju še mleko iz njih. Te so tretji sad in navadno ne dozoriyo; stresite jih tukaj na gredo in počakajte poletja, takrat boste boljše dobili.“ Potem utrga na bližnji smokvi par cvetov, jih da novincu in pravi: „Te bodo boljše, popolnoma zrele pa tudi te niso; je že prehadno.“ Tovariš pa pravi novincu, ko sta bila sama: „Mislil sem, da naju bo oba zapodil iz novicijata, pa ti je še sam dobre smokve natrgal. Ta je pa res dober

človek.“ Šla sta na verh hriba in vesela smokve povžila. — Dne 17. februarja 1892 je umrl na Trsatu nagle smrti zadet od mrtvouda p. vikar Fr. Kopitar. Pri obedu so bili še vsi skupaj veseli, po obedu niso še končali molitve na koru, kar pride sporočilo: p. vikar so umrli in začne zvoniti z velikim zvonom. Zapisnik našega novinca pravi: „Seveda smo bili vsi osupnjeni in več ali manj razburjeni, posebno novinci, ki smo morali mrliča v odprti rakvi nesti v izbo za mrliča, saj takega dela nismo bili vajeni. Po tem sem šel s tovarišem v obednico pripravljat mize za večerjo. Napravil sem osem ali devet krožnikov ter jih nesel od omare na gornje mize, kar mi pade vseh osem ali devet na kamenit tlak; niti eden ni ostal cel. Zopet sem se moral iti k p. gvardijanu obtožit. Tovariš mi pravi: „Zdaj te bodo gotovo odslovili.“ Pa se je motil. P. Marijan

me potolaži, češ da smo vsled smrti p. vikarja vsi malo razburjeni, da so krožniki že slabi in da sem najbrže kakega počenega plitvega dal spodaj, nanj pa naložil globoke, da se je spodnji razklal in tako so vsi na tla padli. Potem mi da nekaj naukov, naj ne nosim prevelikega kupa krožnikov na enkrat itd. ter me ljubeznivo odslovi.“ — V tistem času je bil za domačega zdravnika samostanske družine na Trsatu dr. Holcabek, veren kristjan in plemenitega srca, ki je rad z Reke večkrat prihajal v trsatski samostan, zlasti ob nedeljah zvečer. Za pustni večer je rad napravil kako šalo. Poslal je tudi več darov za tombolo novincev. Naš novinec je zadel pri tomboli pustnega večera škatuljo damskih svalčic. Kaker nalašč za kadivca, ki kaditi ne sme, pa bi rad. Svojega učitelja (p. magistra) si ne upa prositi, naj mu dovoli sprejeti dobitek, saj ve, da ne bo dovolil; zato prosi p. gvardijana, ki takoj dovoli, pa pod pogojem, če je p. magister zadovoljen. Sam stopi k njemu, ker si novinec ne upa in prosi, naj dovoli novincu vsaj par svalčic. Pa zmagal je p. magistrov trdovratni „ne“. P. gvardijan stopi k novincu rekoč: „P. magister ne dovolijo, darujté to premagovanje Bogu in napravite iz sile čednost.“ Novinec je pa dobil drug lepši dar po posredovanju p. gvardijana.

Iz teh navedenih dogodkov lahko sklepamo, da je bil naš zlatomašnik že takrat — pred 36. leti zelo dobrosrčen in blagohoten. Prinesel je to lastnost od doma, od svoje dobre matere v samostan, kjer jo je izpopolnil v pravo čednost.

Naš zlatomašnik je čas vedno dobro porabil; brez dela ni bil nikoli. Zato si je pa tudi pridobil zmožnost, da občuje in piše v raznih jezikih. V prejšnjih letih mu je latinščina gladko tekla tudi v govoru, sedaj je najbrže z drugimi vred prišel iz vaje. Govori pa razen maternega jezika izvrstno hrvatski jezik, ker je najboljša leta delal in živel mej Hrvati na Trsatu in v Zagrebu, zato ni čudno, če mu še sedaj pade izpod peresa ali uide z jezika kak hrvatski izraz; obvlada pa tudi nemški, italijanski in furlanski jezik.

Glede redovnega življenja je bil vedno zgleden asket, drugim v spodbudo. Toda o tem in drugim naj pišejo drugi pozneje, ko bo p. Marijan že pri dobrem Bogu.

Mi želimo p. zlatomašniku vse dobro, kar so mu želeli njegovi častivci in prijatelji ob zlati sv. maši, pa vse tisočkrat pomnoženo in izpopolnjeno. Želimo mu, naj bo tu na zemlji mej vsemi najbolj srečen, v večnosti pa najbolj blažen.

P—r.

KOROŠEC:

Molitev za naš narod.

Naš narod je majhin po številu, živi na delu zemlje, ki je obdan okoli in okoli od nasprotnikov ter ima krute in močne sovražnike, ki bi ga raje danes ko jutri v celoti zaslužnjili, potem zaslužnjena iztrebili s površja zemlje. Usoda naših ljudi onkraj mej Slovenije nam priča, da je tako. Narodno umirajo in če po človeško sodimo, moramo slutiti, da so zapisani narodni smrti in če se oziramo na same slabotne človeške moči, bi morali obupati nad njihovo rešitvijo.

Toda naša vera nas uči „upati tudi proti upanju“. Upati tudi, kedar ni več upanja na človeško moč.

Pri Bogu ni nemogoča nobena stvar. Če nam pa Bog pomaga, kaj nam more storiti človek? In Bog nam hoče pomagati, če ga prosimo. Vedno znova se moramo utrjevati v tej veliki, za nas tako tolaživni resnici.

„Od nas hoče Bog molitve, ki ne odneha, viharno in nasilno, ki ga ne pusti v miru, molitev nestrpnega otroka želi od nas! Bog se veseli, čimbolj ga nadlegujejo njegovi otroci s prošnjami... kakšna sladkost mora biti to nebeškemu Očetu!“ (Ob tihih urah.)

Isto misel izraža sv. Gregor: „Bog hoče, da ga prosimo, da ga silimo, Bog hoče, da ga neodjenljiva molitev zmaga.“

Naš Gospod je pogosto in s krepkimi primerami govoril o moči in nujnosti molitve. S posebno živimi barvami je naslikal moč in nujnost molitve v priliki o krivičnem sodniku:

„Povedal jim je tudi priliko, da jim je treba vedno moliti in ne odnehati, in je rekel: Bil je v nekem mestu sodnik, ki se ni bal Boga in ne menil za ljudi. In bila je v tistem mestu neka vdova, ki je hodila k njemu, govoreč: ‚Pomagaj mi do pravice proti mojemu nasprotniku‘. Nekaj časa ni hotel; potem je pa rekel sam pri sebi: ‚Četudi se ne bojim Boga in ne menim za ljudi, bom vendar tej vdovi, ker mi ne da miru, do pravice pomagal, da me ne bo neprenehoma hodila nadlegovat. In Gospod je rekel: Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik! In Bog naj ne bi do pravice pomagal svojim izvoljenim, ki vpijejo k njemu noč in dan, in naj bi trpel, da jih zatirajo? Povem vam, da jim bo hitro pomagal do pravice“ (Luk. 18. 1—8).

Premislimo to priliko malo bolj natančno:

1. Kakšen je sodnik in kakšen je Bog?

Sodnik je trd, strašen človek, brez srca. In vendar se celo ta trdi človek omehča vsled neprestanih, usiljivih prošenj vdove, ki ne odneha in bi slednjič ničvredneža mogla celo napasti.

Jezus slika tega hudobneža prav črno, da se tem jasneje razvidi nepremagljiva moč prošnje in molitve. Jezus hoče reči: In sedaj premislite, da vaš Bog ni tak, ko ta sodnik; vaš Oče v nebesih je dober.

O kako rad vas bo uslišal, če bo le videl, da resno prosite, da ste v sili, da ko dobri otroci božji ne odnehate, mariveč vztrajno in neodjenljivo molite, polni svetega spoštovanja do božjega veličanstva, polni otroške udanosti v njegovo najsvetejšo voljo. Ravno to zahteva, da lepo, ponižno, dolgo in stanovitno molimo.

Zato se ne smemo dati premagati od nobene nepotrpežljivosti, če nas Bog takoj ne usliši. Z otroškim zaupanjem moramo dalje moliti, prepričani, da bo vztrajna, stanovitna molitev slednjič vendarle zmagala. Naš dobri Oče v nebesih hoče, da mu takorekoč silo delamo sè svojo neugnano, stanovitno, zaupljivo molitvijo.

2. Kaj naj stori vdova?

Tudi njo slika Gospod s krepkimi barvami. Hodila je k sodniku in ga prosila neprestano, tako da mu je postala nadležna, neznosna. Še več; bila je, kaker je razvidno iz besedi sodnikovih odločna, nevpogljiva žena, sodnik ji pomaga, ker ne odneha, ker mu je slednjič že nadležna in se boji da ga opsuje ali celo napade.

Jezus hoče s temi živimi barvami reči: Biti morate v dobrem usiljivi in ljubemu Očetu v nebesih takorekoč nadležni in mu ne smete dati miru, dokler vas usliši. Z vztrajno, neodjenljivo molitvijo moramo Boga takorekoč prisiliti, da nas usliši.

In da bo naša molitev še bolj močna in silna, moramo pridejati k molitvi še spokorna dela, post, miloščino, zatajevanje, dela ljubezni do bližnjega itd. S tem Bogu silo delamo. Reš je, da Bog ne potrebuje naših reči, a v takih žrtvah se kaže resno, ponižno, otroško mišljenje pri molitvi; in ravno za to gre ljubemu Bogu, s kakšnim mišljenjem molimo. Marsikedo je že izkusil, da je bil hitro uslišan, ko je pridejal k molitvi tudi kako žrtev dobrih del, pokore, zatajevanja.

3. Jezusov klic: Poslušajte!

„Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik!“ Jezus hoče reči: Če torej krivični sodnik tako ravna, kaj smete pričakovati šele od vašega nebeškega Očeta! Temu mogočnemu sklepu da poseben povdarek z izrazom „svojim izvoljenim“. Ali naj Bog ne bi pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki kličejo k njemu noč in dan? Ali bo dopustil in trpel, da jih zatirajo? Ne, to ni mogoče, mu moramo odgovoriti. Bog pomaga. Zato nadaljuje: Pomagal jim bo do pravice in sicer nenadno, to se pravi, brez odlašanja in z nezmagljivo močjo. Kaker vihar vse potegne sè seboj, tako bo pomoč Gospodova zmagala preko vseh ovir in pomaga do pravice in bo njegove rešila vsega zatiranja.

To je torej še enkrat pohvala krepki, neodjenljivi, vztrajni („noč in dan“) prosivni molitvi — pravi slivospev in poveličevanje moči prosivne molitve.

Sklenimo: Molimo še nadalje, ali če še nismo, začnimo od danes naprej moliti za svoj narod. Molimo resno, vneto, usiljivo, zaupljivo, vztrajno! Pomoč je gotova, rešitev se bliža!

DR. P. ANGELIK TOMINEC:

Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci.

(Dalje.)

Toda karmeliti so zoper to ugovarjali pri dvorcu cesarja Ferdinanda III. in posrečilo se jim je. Pater Bazilij Pika je pa nasprotovanja naveličan šel v Faro, ter ondi dobil leta 1652. cerkev in samostan, kar se mu v Gorici ni posrečilo. Na Kostanjevico je po njegovem odhodu prišel Peter Vespa, škof pafski na otoku Cipru. Ta je bil v mladosti prišel na goro Karmelj na Jutrovem ter ondi vstopil v karmelitski red. Kmalu po obljubah je bil izvoljen za pafskega škofa na otoku Cipru. Iz raznih vzrokov je pustil škofijo ter se vrnil v svojo domovino Benetke. Od tod je prišel v Gorico, ter se ondi kmalu tako priljubil grofu Turenskemu, da mu je ta po odhodu p. Bazilija izročil kostanjeviški samostan. Akoravno sam karmelit, si je yender v nasprotju sè svojimi sobrati prizadeval vpeljati v samostan oratorijance sv. Filipa Nerija, katerega vnet častivec je bil. Karmeliti s tem niso bili zadovoljni. S pomočjo jezuitov v Gorici so skušali pridobiti naklonjenost goriških meščanov in istočasno so skušali pri cesarju Ferdinandu III. doseči svoj namen. Cesar je 16. maja (29. julija?) 1648 naznanil goriškim stanovom, da bi rad videl v Gorici karmelite. In res se je že 10. novembra istega leta podelilo patrom karmelitom posestvo cerkve sv. Roka in tudi njih hrepenenje po kostanjeviškem samostanu bi se lahko uresničilo, da jim ni prizadevanje škofa Vespe v korist oratorijancev delalo ovire. Naposled pa so goriški jezuiti pri cesarju dosegli, da je 15. aprila 1649. cesar Ferdinand ukazal goriški vladi, naj odvzame Vespi ključe od kapele na Kostanjevici, da se izroče karmelitom. Škof Vespa je na to neznano kam odpotoval.

Še istega leta 1649. je z ustanovnim pismom z dne 28. decembra grof Matija Turenski izročil cerkvico in samostan na Kostanjevici patrom karmelitom. Poleg samostana jim je odstopil tudi primerno zemljišče s pridržkom, da če bi bil kdaj samostan zatrt, se mora vse vrniti dedičem in posestnikom Pristave. Prejeli so na tak način zadosti obširno posestvo, ki jih je deloma v njive, deloma v vinograde spremenjeno, že moglo rediti, zlasti ker jim tudi od drugih strani ni manjkalo podpor.

Ko so tedaj karmeliti prevzeli samostan, so z miloščino v ta namen izprošeno, najprej povečali cerkev, ki je šla prvotno le do prezbiterija. V prezbiterij so postavili seve tudi na kamen slikano podobo Matere božje. Poleg tega so prizidali na eno stran kapelico karmelske Matere božje in pozneje, njej nasproti kapelico sv. Jožefa (pozneje sv. Križa). Istočasno so zvezali samostan s cerkvijo s tem, da so postavili vmes veliko zakristijo in nad njo molitveni prostor ali kor za redovnike.

Pri tem je ostalo, dokler ni cesar Jožef II. ukazal 30. oktobra 1781, da se odpravijo vsi redovi, „ki jim je namen premišljevavno življenje in ki nič

vidnega ne pripomorejo v korist bližnjega in človeške družbe“. V začetku leta 1785. je zadela cesarjeva težka roka tudi karmelite na Kostanjevici. Samostan in posestvo je po ustanovnem pismu pripadlo nazaj grofom Turenskim. Toda po cesarjevi določbi se je pripisalo verskemu zakladu. Grof Frančišek pa se ni vdal, tri leta se je nadaljevala pravda: še le 22. julija 1788 se je sklenila pogodba med strankama s tem zaključkom, da je grof proti odškodnini prepustil gozd verskemu zakladu. V imenu verskega zaklada se je nato samostansko posestvo prodalo in hoteli so prodati tudi cerkev in samostan, da ni tega sè vso svojo odločnostjo zabranil grof Frančišek Turenski, ki je tako obojno rešil svojemu prvotnemu namenu. Cerkev je bila seve zaprta, dva altarja, veliki in sv. Jožefa sta bila prodana, samostan pa je bil prazen in zanemarjen. Razumljivo, da to ljudstvu ni moglo biti prav in tudi grof Frančišek ni miroval, dokler ni dobil z Dunaja dovoljenje meseca avgusta 1794, da se sme cerkev odpreti in služba božja notri zopet začeti. Ker je cerkev vsled dolge zapuščenosti nujno potrebovala popravila, se je mogla odpreti šele 2. julija 1796. V oskrbovanje jo je izročil grof Frančišek goriškemu duhovniku Filipu Poli-ju. Postavil je za prvo silo lesen veliki altar in namesto altarja sv. Jožefa priprost altar sv. Križa. Sam pa ni gori stanoval, ampak v mestu. Vender samostan ni ostal popolnoma prazen. Proti koncu 18. stol. je pribežalo pred francosko revolucijo več francoskih duhovnikov tudi v Gorico, ki so dobili stanovanje v zapuščenem samostanu na Kostanjevici. Za časa francoskih vojen so del samostana porabili tudi za vojaško bolnico.

Med tem pa je premišljevala vlada in tudi goriška mestna gospoda, kaj bi bilo nadalje početi s kostanjeviškim samostanom. Dvakrat 20. avgusta 1796 in meseca avgusta 1804 se je vlada obrnila na škofijski ordinarijat v Gorici, naj bi se frančiškani, ki so bili tedaj v samostanu sv. Antona v Gorici, kamer so bili po sili premečšeni sè sv. Gore, preselili na Kostanjevico. Toda obakrat je ordinarijat odgovoril, da potrebuje frančiškane v mestu, ker itak primanjkuje svetnih duhovnikov.

Enako bi tudi mestna gosposka rada kaj storila za poživljenje službe božje na Kostanjevici. Prosila je goriškega škofa, naj bi se gori ustanovil beneficij, ter podelil nekemu gospodu Matiji Ratiču. Toda ordinarijat je odgovoril, da mu še za ustanovljena mesta manjka duhovnikov, nikari da bi mogel ustanavljati nova. Potem so prosili 18. novembra 1800 cesarja Franca, naj dovoli zopetno naselitev po karmelitih. Ordinarijat je bil mnenja, da to ni mogoče, ker so posestva prodana, in se ne bi mogli preživljati. Nato cesar prošnje ni uslišal, dovolil je pa, da sme ordinarijat poslati za oskrbovanje na Kostanjevico kaka dva bivša jezuita, vender pa tako, da verski zaklad ne bo obremenjen. Ker se to ni moglo zgoditi, je ostalo vse pri starem.

Vsem tem skrbem je pa naredil konec francoski maršal Marmont, ki je leta 1810 postal generalni gubernator ilirskih pokrajin. Ta je z dekretom 19. dec. 1810 frančiškane iz Gorice prestavil na Kostanjevico, njihov samostan v Gorici določil za vojašnico, skladišče in tvornico za soliter. Škofijski ordinarijat se iz umevnih razlogov temu ni mogel upirati, ter je dekret dne

18. decembra 1810 izročil frančiškanom, kateri so se 6. januarja 1811 preselili na Kostanjevico.

Seveda so našli cerkev, ki je bila vsaj za silo popravljena od g. Polija, še bolj pa samostan v silno žalostnem stanju. Celice so bile v onem delu, ki je nekaj časa služil za bolnico, brez vrat, oken in poda. Polagoma so s pomočjo dobrih ljudi začeli samostan in cerkev popravljati. Dovršil je to delo gvardijan p. Mihael Jelarčič. Pod njegovim gvardijanatom se je po prizadevanju provincijala p. Vincencija Panceta in po dovoljenju cesarja Franca dne 5. novembra 1821 začelo v tem samostanu modroslovno učilišče in dve leti pozneje sta se otvorila prva dva razreda bogoslovja, kar je bilo velike važnosti ne le za red in njegove potrebe, ampak tudi za vzdrževanje treh gimnazij, ki jih je tisti čas vzdrževala provincija sv. Križa. Vsled naraščajočega števila klerikov in profesorjev, je naravno postalo vedno bolj občutno pomanjkanje sob, čutila se je tudi velika potreba, da bi se vrt razširil. Za veliko družino je bilo na malem vrtu premalo prostora, da bi se mogli ob prostem času vsaj nekoliko sprehoditi. Hrib, ki je mejil na samostanski vrt, je bil sè vsem ostalim samostanskim posestvom, ko so bili odpravljani karmeliti, kupil neki gospod Anton Zanutič. Ta je bil v oporoki, pisani 1. novembra 1800 ustanovil letno eno sv. mašo, ki naj bi se pela na Kostanjevici. V plačilo zato pa naj bi dediči letno plačevali 50 gold. in 25 gold. ubožcem, ki bi bili pri tej maši prisotni. V zameno za to so se vršila med samostanom in dediči večkratna pogajanja, ki so končno 20. oktobra 1842 uspela. Zgoraj omenjeni hrib, po domače montenelj („Montagnella“) je njegov dedič Anton Stabile de Seilenberg odstopil samostanu v vžitek in p. Salezij Volčič, tedanji samostanski gvardijan, je takoj pritegnil k vrtu kakih 50 korakov širjave in kakih 70 dolgosti novega sveta ter ga dal obzidati.²

Enako dobro je odpomogel pomanjkanju sob gvardijan p. Edvard Ravstehar, ki je v letih 1901—1902 dal samostan podaljšati proti imenovanem hribu „Montagnella“ v visočini ostalega poslopja. Spodaj so nastale prostorne študijske dvorane za šole in predavanja, zgoraj pa so bile sobe za profesorje. Leta 1914. je dal tedanji gvardijan P. Vincencij Kunstelj krasno preurediti molitvena kora za redovnike, dvignil del samostana poleg cerkve, kjer je bila sprejemna soba za goste, ter izvršil razna druga popravila.

Ob tej priliki ne smem pozabiti omeniti tudi grobnice zadnjega francoskega kralja na Kostanjevici. Leta 1789. se je začela na Francoskem velika revolucija, ki je čez tri leta odpravila kraljestvo in 21. januarja 1793 obglavila Ludovika XVI. in njegovo ženo. Revoluciji je sledil cesar Napoleon I., ki je bil 18 let šiba božja nad Evropo. Ko so združene evropske velesile leta 1814. Napoleona premagale, je zasedel kraljevi prestol Ludovik XVIII. Moral je sicer bežati pred Napoleonom, a čez 100 dni se je zopet vrnil in vladal do svoje smrti leta 1824. Ker je umrl brez otrok, mu je sledil na prestolu Karol X., ki je kraljeval do leta 1830. Tega leta malega srpana pa se je dvignila nova revolucija in moral se je odpovedati kroni on in njegov sin. Ker so si Francozi pozneje izvolili kralje iz mlajšega kolena burbonske hiše, je moral Karl X.

zadnji z družino vred zapustiti domovino. Naselili so se najprej na Angleškem, potem na Češkem, naposled v Gorici, kamer so prišli 20. oktobra 1836. Tu so prebivali v palači grofa Mihaela Koroninija Kronberškega na Grafenbergu. Dobrih 14 dni po prihodu dne 6. novembra 1836. je kralj zbolel in umrl. Pokopali so ga 11. dan istega meseca z veliki častmi v grobišču grofov Turenskih na Kostanjevici Poleg njega je počival tudi kraljevi minister vojvoda Blakaški († 17. 11. 1839), kraljev sin Ludovik grof Marenski († 3. 6. 1844), hči kralja Ludvika XVI. Marija Terezija Šarlota (Charlotte) († 19. 10. 1851), Luiza Marija Terezija († 1. 2. 1864), Henink V. grof Šamborski († 24. 8. 1883) in njegova žena Marija Terezija, nadvojvodinja Avstrijsko-Estenska († 25. 3. 1846).³ Tu so ostali kraljevi mrtveci do leta 1915., ko je ob času svetovne vojne nastala nevarnost za onečeščenje grobnic, nakar so jih prepeljali v cesarsko grobnico na Dunaj.

Svetovna vojna tudi temu, lahko rečemo, najlepšemu samostanu slovenske provincije ni prizanesla. Vsled trajnega padanja granat je morala frančiškanska družina 21. novembra 1915 zapustiti kostanjeviški samostan. Za varuha v samostanu je prostovoljno ostal p. Aleksander Vavpotič, z enim bratom lajikom in tremi posli. Stanovanje si je uredil v globoki samostanski kleti, kjer je bil pred malimi izstrelki popolnoma varen, pred velikimi pa tako ni bilo zavetja. Maševal je zelo rano, dokler je bilo še bolj varno ali pa je hodil na pomoč v dušnem pastirstvu v mesto in okolico. Ni bilo prijetno Aleksandrovo življenje, ali vstrajal je do konca ko junak. Zvečer 8. avgusta 1916. je Gorica padla. Begunci so pravili, da je P. Aleksander ostal v Gorici in da ga je italijanski častnik vstrelil. Dober mesec pozneje je iz zanesljivega mesta došlo poročilo, da je P. Aleksander umrl 9. avgusta 1916 in bil pokopan na samostanskem vrtu. Več ni bilo možno zvedeti.⁴

Ko je odnehala vojna vihra, so se frančiškani zopet vrnil na Kostanjevico, žal le za malo let. Leta 1924 so se vsled višje sile morali umekniti slovenski frančiškani italijanskim iz tirolske tridentinske provincije.

Opombe: Kostanjevica pri Gorici.

¹ P. Klar Vascotti, O. F. M., Storia del Convento della Castagnavizza presso Gorizia. Gorizia 1848; Marian, l. c. IV. str. 82—83.

² P. Stanislav Škrabec O. F. M., Naša Kostanjevica. Cvetje XXIII. (1906), str. 15 nsl.; XXIV (1907), str. 242 nsl.; — P. Stanislav Škrabec, O. F. M., Sto let na Kostanjevici (Cvetje XXVIII, 1911), str. 1.

³ Kraljevi mrtvi na Kostanjevici (Cvetje IV, 1883), str. 315 nsl.; Marija Terezija, nadvojvodinja avstrijsko-estenska, grofinja Šambordska (Cvetje VI, 1885 do 1887), str. 213; Škrabec, O. F. M. Naša Kostanjevica (Cvetje XXIII, 1906), str. 343 nsl.; P. M. B. Francosko grobišče v Kostanjeviškem samostanu (Cvetje XXXIX, 1912), str. 83 nsl.

⁴ O smrti P. Aleksandra (Cvetje XXXIV, 1917), str. 381; † Pater Aleksander (Serafinski koledar 1918, str. 77—80.

Razgled po serafinskem svetu.

Posvečenje nove cerkve sv. Frančiška. Dne 4. okt. m. l. smo se po pravici radovali vsi Frančiškovi duhovni sinovi in hčere prvega in tretjega reda na Slovenskem, ker je bil posvečen Frančiškov spominik postavljen v spomin sedme stoletnice njegove smrti. Krasen je v vsi svoji preprostosti! Neki Francoz, veščak v stavbinstvu, ga je ogledoval, občudoval in čestital frančiškanom in Sloveniji, da ima tako umetno, do zadnje črte in kota tako dovršeno cerkev. Nemški gospodje z Vestfalije, ki so prišli z našimi rojaki obiskat Slovenijo, so šli gledat tudi novo cerkev v Šiški in so vzkliknili: „Vender enkrat nekaj novega! Lepa, krasna, dovršena in praktična! Keder bo vse izgotovljeno, bi jo radi še videli.“ Pa tudi domači možje, ki taka dela poznajo in jih ne moti kaka strast, so se o tej stavbi zelo pohvalno izrazili. In naš preprosti narod, ki stvarno sodi, pravi: To je pa zares lepo! — Zares je lepo in smo g. prof. Plečniku in g. inženirju Suhadolcu iz srca hvaležni za ves njunin trud, skrb in ljubezen. Bog naj povrne! Brez vaju Šiška še danes ne bi imela cerkve in če bi jo imela, ne bi imela takega bisera. Vemo, da bi bila cerkev lepša, če bi bili stebri iz marmorja, kakeršne ima baziilka sv. Pavla v Rimu in če bi bile stene namesto iz opeke iz svetlega kararskega marmorja, kaker milanska stolica in če bi bil strop iz zlatih plošč sestavljen itd. Seveda bi bilo vse bolj bleščeče in bi ves ta blesk in sijaj neizrečeno hvalili. Toda, ali bi bil sv. Frančišek vesel, če bi njegovi sinovi, ki imajo obljubo uboštva, kaj takega napravili? Za Frančiškov spominik je ta preprosti material najbolj primeren. In g. profesor, ki Frančiška pozna in je vedel, da moramo zidati opti na miloščino, se je na to usmiljeno oziral in je iz najpriprostiših snovi, ki so tudi delo božjih rok, napravil krasno cerkev. In to je še višja umetnost.

Deo gratias! smo iz srca zdihnili 4. oktobra. Tisočera hvala pa tudi našim dobrotnikom! Cerkve niso zidali bogatini, ampak ubožci, največ žuljave roke, zlasti naši tretjeredniki. Obrnili smo se na bogatejše, pa so imeli zaprte roke in srce; prosili smo vlado, toda brez uspeha, obrnili se na velikega kapitalista, pa je bil gluhi, na razne denarne zavode, pa od večine še odgovora ni bilo, le par jih je nekoliko stotakov, eden nekaj tisočakov prispevalo. Največ so dali ljubljanski tretjeredniki, zlasti tretjerednice, skazali so se tudi na Viču, ki so z ljubljanskimi tekmovali; po svojih močeh so prispevale skorej vse skupščine po Kranjskem in Štajerskem, zlasti v gornji Savinjski dolini in nekateri okoli Maribora. O posameznih oseb se nas je spomnil g. Kopač, svečar, ki je daroval 26 tisoč Din in nekaj duhovnih gospodov in en zavod. Tudi nekateri Amerikanci so pomagali, mej njimi neki gospod, ki ni več Amerikanec. — Bog plačaj!

To smo povedali radi zgodovine, da bodo potomci vedeli, kedo je v naših časih v Šiški reševal socialjno vprašanje.

Z nadaljnim zidanjem moramo začasno prenehati, nismo pa prenehali s pobiranjem prispevkov, ker imamo 800.000 Din dolga za dosedaj napravljena dela. Priporočamo se in prosimo za pomoč.

Dopisi.

Tretjeredna skupščina v Škofji Loki v l. 1927.

Mirno in tiho, brez kakih posebnih dogodkov, je poteklo leto 1927. Duša vsega gibanja so bili mesečni shodi ob 2. nedeljah v mesecu, dopoldne in popoldne; bistvo govorov p. voditelja je bila kršč. popolnost. — Odborne seje (bile so tri) so uravnavale najnujnejše zadeve in dajale smer prihodnjemu delovanju. Omenim le par najvažnejših zadev, n. pr. radi pospeševanja dobrodelnosti in skupne molitve v gotove namene (za preganjane katoličane v Mehiki; za naš zatirani narod). V prvi vrsti podpirajo najubožniše ude, deloma tudi dijake; v ta namen so izdali Din 2375.— Lep spomin na 700 letnico smrti sv. Frančiška pa je nova spovednica, ki jo je dala napraviti skupščina. Spovednico je izdelala po načrtu p. voditelja tvrška Peternelj za ceno Din 3970.— in je res lepo delo. Tretjerednih sv. maš je bilo 90, za kar so izdali Din 2300.—

Za ohranitev tretjerednega duha in pospeševanje tretjega reda gotovo mnogo pripomore tudi „Cvetje“, katerega je prihajalo nad 230 izvodov.

Na novo je bilo sprejetih 13, obljube je napravilo 30 novincev; od drugod so pristopili 4 člani. Umrlo je vseh 20, eden je pa izstopil. Stanje udov koncem l. 1927. je znašalo v skupnem 626 (lani 615) med temi 74 moških, ter 28 novincev; 5 jih je pa, ki so le začasno tu priglašeni. Razmerje v posameznih župnijah je ostalo v glavnem isto ko lani.

A. D.

Ledine. 2. decembra 1927 je bil po dolgem času shod za tretjeredno skupščino ledinske župnije. Od ledinske skupščine sta ostala le še 2 člana, a od onih, ki so bili v Žireh sprejeti in ne morejo čez sedanjo mejo v Žiri k shodom, se jih je priglasilo 13. Majhno število, a tudi pri tretjem redu članov ne štejejo le po številu, ampak po vrednosti. Če bomo ti maloštevilni člani res duha velikega svetnika asiškega, bomo gotovo dobili še novih članov.

Prečna. Odtod nam sporočajo, da so njihov gospod voditelj obhajali zlato sv. mašo. Mi smo jo v svojem času že naznanili in izrazili svoje čestitke. — Skupščina šteje 160 udov, v preteklem letu jih je 7 umrlo, trije so pa bili sprejeti in ravno toliko jih je napravilo obljube. Shode imajo vsaki mesec tretjo nedeljo, pred shodom pa odb. sejo. Naročnikov na Cvetje je bilo 27.

Št. Janž na Vinski gori (okr. Celje). S prihodom novega g. župnika je prišlo v našo skupščino živahnejše delovanje. Sestavili so odbor, ki skuša ozdravljati mlačnost in vneti v članih serafskega duha. V ta namen so kupili krasno sliko sv. Frančiška sè zlatim okvirom za 585 Din. Zadnjo nedeljo v mesecu se zbiramo okrog nje k mesečnim shodom, prvi petek v mesecu (ali 1. nedeljo) pa pristopamo med sv. mašo, ki se navadno služi za žive in mrtve tretjerednike, k mesečnemu skupnemu sv. obhajilu. V dosegu tem večje gorečnosti se je skupščina ob priliki celodnevnega češčenja presv. Rešnjega Telesa slovesno posvetila presv. Srcu Jezusovemu. God sv. Frančiška in sv. Elizabete smo slovesno obhajali. Za DSV smo nabrali 249 Din, tudi za časopisje smo poagitali, da smo nabrali precejšnje število novih naročnikov, obiskovali in oskrbovali smo bolnike in razne člane spremljali k zadnjemu počitku, zanje oskrbeli sv. maše in darovali sv. obhajila. Vsa naša tretjeredna družina šteje 22 moških in 53 ženskih, skupaj 75 članov. V minulem letu jih je bilo 8 pri-

puščenih k redovnim obljubam, 6 pa jih je umrlo. V novem letu hočemo skupščino še bolj poživiti in ogreti za serafskega sv. očeta Frančiška s tridnevnimi duhovnimi vajami, da bomo i mi, kaker moramo biti, „glasniki velikega Kralja“ v župniji.

Spodnji Rož na Koroškem. Tretjeredniki na Koroškem bolj molčimo, vender pa se tudi gibljemo. Do zdaj imamo štiri tretjeredne skupščine in sicer v krajih: Pliberk, Doberlavas, Kapla ob Dravi in v Rožeku. Dne 9. oktobra 1927, sta imele tretjeredni skupščini Kapla ob Dravi in Rožek skupen mesečni shod v Podgorjah. Pozdravni govor je imel č. p. Valerijan, kapucin iz Celovca, ki je tudi vizitator za slovenski del na Koroškem, splošni govor pa č. g. Dobernik, župnik v Rožeku. Napravili smo zbirko za katoliške misijone ter smo nabrali in odposlali 44 šilingov. Po cerkvenem opraviu smo imeli skupno posvetovanje v župnišču, kjer smo se posvetovali o verskih organizacijah. Sklenili smo tudi, da napravimo vsako leto zadnjo nedeljo majnika skupni shod. Leta 1926. smo dobili koroški Slovenci lasten nabožen list, ki se imenuje „Nedelja“. Pa tudi molitev za narod poznamo. Te ne opravljamo javno, ampak iz gotovih vzrokov zasebno; navadno moli vsak po pet očenašev in daruje razna dobra dela. Nekateri molijo v ta namen tudi rožni venec svetih ran Jezusovih.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Mati iz Sromelj sv. Antonu in M. Cvetki v važni zadevi. — N. Materi božji, sv. Ant., M. Cvetki za zboljšanje v bolezni, ako je volja božja. — Vsi dobrotniki nove Frančiškove cerkve in Frančiškovega doma v Šiški. — Vse še ne uslišane prošnje.

II. Rajni udje skupščin:

1. ljubljanske: Alojzija Krese, Urš. Slapšak, Karol Pirc († v Tržiču) bivši tajnik in odbornik, Ktr. Bahar, bivša odbornica, Nž. Nagode, Karolina Štufca, Mr. Koleša, Mrj. Mlinar, Nž. Bister, Ana Marješič, bivša zaupnica, Alb. Vodušek, prof. žena, Al. Lerman, Mr. Aljaž, Ema Čulj, M. Grošel, Mr. Tome, učt., Fr. Suhadolc, A. Kokalj, Nž. Suhadolnik.

2. kamniške: Barb. Burja (54 l. v III. r.); iz Mengša: Skok Ktr., Pogačar Mar., Skok Frančiška, Mr. Nagel, Mr. Verhovec. Polž Mar.

11. mariborskega okrožja: Sv. Martin pri Slovenjgradcu: Frančiška Prednik. — Maribor. Antonija Čiček, Terezija Vezjak, Filumena Vizjak. — Ribnica: Ivana Rojer. — Ljutomer: Ana Potočnk. — Črešnjevec: M. Voh. — Sp. Tolskava: Matevž Pirš, Emilija Sicherl, M. Koban, M. Teran, Jozefa Brumec. — Sv. Križ pri Ljutomeru: Ana Šantl, Alojzij Jureš, Ana Cvetko, Frančiška Bežan, Terezija oKvačič, M. Kolar. — Ljutomer: M. Ternovec, Ter. Novak, Antonija Slavinec, Ana Kovačič, Ter. Glavnik, Neža Bračko, Ana Pušenjak. — Marja Snežna: M. Kraner. — Sv. Venčeslav: Marjeta Figek, Frančiška Tajniker. — Sv. Martin pri Vurbergu: Antonija Kac. — Jarenina: Antonija

Ornik. — Ruše: Johana Tribnik, Marjeta Marko. — Maribor: Ana Petrovič, Antonija pahič. — Kamnica: M. Bodošek, Urša Matičič, M. Sternad. — Šmartin pri Slovenjgradcu: Frančiška Globočnik. — Bogojina: Roza Eljaš. — Hoče: M. Horvat, Regina Kerle. — Sv. Lovrenc n. Dr. P.: Jera Finžger, M. Pišek, M. Drevenšek. — Sv. Martin pri Vurbergu: Neža Kraner. — Sv. Marjeta ob Pesnici: Julijana Baumgartner. — Sv. Janž n. Dr. p.: M. Bergles, A. Kurade, M. Pesek, Neža Klasinc, Martin Tađošek, M. Petek, Ivana Rajh, M. Predan, Marija Cesnik, Agata Kumrič, M. Ogrizek, Lucija Kröpl. — Ribnica na Pohorju: M. Mravljak. — Maribor: M. Golec, Florijan Bobežin, Jozefa Kureš † na Dunaju. — Jarenina: Terezija Lovrec.

12. svetotrojiškega okrožja: Sv. Anton: Juri Hojs, Terez. Dokl, Kat. Zorka omož. Vogrin. — Sv. Andraž: Ana Nedelko, Marija Fürbas. — Sv. Rupert: Suz. Spindler, Terez. Kurnik. — Sv. Ana: Eliz. Greis, Ana Knebl, Elz. Rošker, Ana Weinhandl, Ana Padovnik, Terez. Knebl, M. Čuček, M. Rošker, Andraž Rozman, Eliz. Breznik † pri Sv. Barbari. — Kapela: Franc Križanič. — Sv. Benedikt: Apolonija Zemljič † pri sv. Trojici, Jožefa Jostl, M. Sečko jubil., Eliz. Zver. — Sv. Trojica: Julj. Landergot, Eliz. Polak omož.: Ivanek † pri Sv. Pet. pri Radg. — Mala Nedelja: Neža Tašner, M. Slana, Alojzija Ritonja, Franc Kovačič, Terez. Kozja, Alojzija Pavlič, Alojzija Janžekovič, g. Andrej Vrabl nadučitelj v. p., Matilda Murkovič, Ana Petek, M. Rakuša, M. Lebarič, Helen. Kocuvan, Martin Brumen, Jak. Hedžik, Ana Zupanec, M. Markovič, Julj. Križanič, Frančiška Lesjak, M. Budja, Alojzija Marinič. — Ljutomer: M. Novak, Jera Vojsk, Ana Kovačič. — Sv. Martin: Elizab. Laufer, M. Geršonik, Julj. Purgaj. — Limbuš: M. Pukl. — Sv. Križ: Terez. Ručman, M. Peršak. — Ruše: Helena Škerget. — Sv. Lenart pri V. N.: Urš. Potočnik. — Sv. Jakob: Franc Brumec, Apol. Petrič, Terez. Salcer, Helena Petrič. — Cmurek: Jozefa Šlegel. — Jarenina: Jožef Šerbela, M. Sekol, M. Gornik, M. Majhenič, Kat. Keršonik, M. Lorber, M. Šošman. — Sv. Ilj: Eliz. Požgan, Kat. Malek. — Maribor: Terezija Rosijan, Frančiška Živko, Ana Šafman. — Sv. Marjeta niž. Ptuja: Petrovič, Kat. Erhatič. — Gornja Lendava: Marija Grah omož. Gaber.

5. sostrske: Mar. Cankar.

6. Neža Gros in Mar. Gale iz Dupelj.

Zahvala za uslišano molitev.

Iz Maribora: Trz. Sch. se zahvaljuje sv. Tereziji od D. Jez. za izredno pomoč pri izgubi neke majhine, pa dragocene reči. Javna zahvala je bila obljubljena. — Štingl Mar. za zaželjeni poklic po opravljeni devetdnevnici v čast. sv. Jožefu; zahvala je bila obljubljena. — Štular Ant. sv. Mali Tereziji in škofu Slomšku za uslišane prošnje. — A. K. iz Jdf. za ozdravljenje nevarno bolne hčerke.

Z dovoljenjem redovnih višjih izdaja tretji red v Ljubljani. Predstavnik Karol Gruber. — Urejuje p. Salvator Zobec, frančiškan v Ljubljani. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. Za tiskarno odgovoren Mihael Rožanec.

slučaje namreč zbirajo, da jih bodo pozneje objavili v posebni knjigi. Če pa kedo želi, da njegovo ime ne pride na dan, naj to v pismu izrecno omeni. Za zgled, kako naj se ne poroča, navajam sledeči resnični dogodek: neka oseba, ki je bila po priprošnji s. M. Celine, uslišana, je pisala dne 30. I. t. l.:

„Po naključju sem dobila sliko in kratek opis s. Celine. Že tri leta sem bolehal za boleznijo, iz katere mi zdravniki niso mogli pomagati. Ko sem bila v novembru pri zadnjem zdravniku, mi je rekel: „Čez tri mesece v operacijo!“ V tem obupnem času izvem za „Svetnico vonjav.“ Sè zaupanjem sem devet dni k nji zdihovala in devet noči sem devala njeno podobo pod zglavje.

Nekaj dni po develdnevnici sem nenadoma ozdravela. Sedaj sem one bolezni, ki mi je obetala nož ali grob — ali oboje — rešena.

Tisočera hvala s. Celinil!

Vem, da sem ji dolžna hvaležnost. Ona mi je izprosila zdravje. Obljubila sem ji, da sporočim to Propagandi, kakor je bilo na koncu življenjepisa naročeno, da naj se stori. Tudi v marsikaterem drugem, sicer manj hudem slučaju mi je že pomagala.

Imena radi javnosti nisem napisala.

Hvaležna ji duša.“

Darovi.

Za frančišk. misljone: p. Kerubim T. 70, Ktr. Šofman 10 šiling. in 10 za bosenske misl., iz Kamnika: 400; posebej: 120 za odk. pag. otr. 12.50 Peterlin M., 100 nabral tretji red, dve po 10. — Iz Novega mesta za kitjs. misl.: 1100 skupno (od Podgrad in Sempeter po 10, Brusnice 25, A. Butala 112, domača zbirka 122, A. Foršek 142, M. Frankovič 200, M. Gričar 205, I. Znanč 274). — Iz Maribora: **Pospešiteljice** so nabrale: Frančiška Strajnsak 204.50; Paul Julijana 50; Avguštarin Neža 34.50, Ratej Jožef za afr. misl. 6; Grušovnik Jožef 29, Letonja Alojzija za br. dar ime Alojzija 150, Gselman Jakob 100, Prednik Frančiška 25, Lužar Franc 200, za stare znanke 97.50, Vsega skupaj so za l. 1927. nabrali, darovali in poslali 6000 Din. — Pri Sv. Trojici: Letnik Mar. 43, Markrab Barb. 17, iz Kamnika N. 150 za odkup treh zamorčkov na ime Jožef, N. 20.

Za cerkev sv. Frančiška v Šiški (v dinarjih): P. Adolif iz Aleksandrije v jan. 560, v febr. 520 in 388.30, N. 5100, † Ant. Moljka 2473.50, Mar. Lukanc 1156, N. po p. Gvidu 1109, N. 400; po 100: g. prof. dr. Dolenc, dr. Perne in 6 neimenovanih; iz Nazareta tretjeredniki 1070.50, tretji red v Brežicah: 600, več drugih neimen. manjše zneske. † A. Majeršič 500, za tabernakelj: Mastnak Hel. 430, N. 100; nadalje so darovali: g. žup. Muri 32, prej 5 šilingov, župni urad na Igu 100, ga. Sadar 200, za altar male sv. Trz. 60, Jak. Malovrh 100, tretji red v Podbrezju 200, preč. g. kanonik Iv. Lavrenčič 500, ljubljanski tretjeredniki 720. Iz Gradca Mar. Sajovic 10 šilingov za tabernakelj in g. Persche 120 Din, A. Kante 5 šilingov. — Bog povrni vsem dobrotnikom!

Za Frančiškov dom: N. 50, več neimenovanih 4570, S. nabral 1832.

Za armado sv. Križa: Esih Alojzij 107.50, Koesc Fr. 100.

„**Frančiškov dom**“ za tretjeredno dvorano in stanovanje tretjerednic. V drugem zvezku (3—4) smo na tem mestu naznanili svojo misel, ki sedaj odmeva v notranjem mnogih naših tretjerednikov. Misel jim zelo ugaja, toda mnogi dvojijo, če jo bo mogoče izpeljati. Bratje in sestre! Le pogum in srčnost! Močne moč krepi in podpira. V ta namen imamo že zbranega nekaj nad stotisoč dinarjev. Vsaka tretjerednica naj letos prihrani v ta namen 10 dinarjev (v Ljubljani pa mesečno 10 Din), možki pa primeroma nekaj več, pa bomo letos že precej več imeli — gotovo 200,000 Din. Drugo in tretje leto bomo še nabirali in boste hranili in darovali vsi tretjeredniki po svojih močeh — četrto leto — za 700 letnico smrti sv. Ant. Pad. in sv. Elizabete bomo pa začeli zi-

dati — če bomo mogli, pa tudi preje — in boste imeli svoj dom vsi tretjedniki cele Slovenije, kamer bote vsaki čas lahko prihajali v skupno dvorano prav v bližini Frančiškove cerkve. — Darujte sami v ta namen, nabirajte pri družih — letos, drugo leto — potem bomo povedali, kedaj bomo začeli. Potrebujemo pa en milijon in petsto tisoč dinarjev; kedar bomo imeli polovico tega, bomo začeli. Pojdite na delo vsi — darujte, nabirajte vsil!

Prihodnjemu zvezku (7—8) bomo priložili položnice v ta namen. Salvator.

Trpljenje Kristusovo — pasijon — INRI — so veliki teden in po veliki noči predstavljali igravci dramskega gledališča v Ljubljani. Besedilo je povzeto iz sv. pisma. Predstavljanje je bilo skozi in skozi dostojanstveno, spodobno in genljivo do solz. — V gledališču morajo gojiti umetnost pa tudi pospeševati lepoto jezika. Zelo veseli smo bili, ko smo slišali, da tudi tu končnega l več ne špičijo v lj. Le par naglasov naj bi še zboljšali ali popravili: nam. blagoslovljen bi bilo naglašati: **blagoslovljén**, nam. Báraba je prav **Barába**, barabo, in **pri** branju: nam: na glavó, je prav: na glávo.

Tretjeredne vaje za marec in april.

Ljubljana: m. shod: 20. majnika ob 3. pop., 17. junija ob polu 5. uri pop.; za zadržane naslednji dan ob 5. zj. v dvorani. — **Poduk za nov.:** 27. maja in 24. junija ob 4. pop. — **Odborne seje:** za moške na dan shodov ob 10. dop., za ženske: 28. maja in 29. junija po lit. — **Novomesto:** m. shod: tretjo nedeljo; v mesecu majniku sprejem novih udov, junija obljube novincev. — **Kamnik:** m. shod: vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob polu 4. uri pop. Sv. maša za tretji red je vsaki prvi petek. — **Maribor:** m. shod: 7. maja in 29. junija.

Rimsko serafinski koledar za l. 1928.

majnik

junij

1 T		Sv. Filip in Jak. ap.	1 P		kvtr. Bl. Herk, Fel. J. 1.3.r.
2 S		Osmina sv. Jož.	2 S		kvatrna. Bl. Humilijana 3.r.
3 Č		Najdenje sv. Križa.	3 N	VO. PO.	Presv. Trojica.
4 P		Sv. Monika.	4 P		Sv. Fr. Karačolo
5 S		Sv. Plj V.	5 T		Sv. Bonif. šk.
6 N		4 po vel. noči.	6 S		Sv. Norbert šk.
7 P		Sv. Stanislav.	7 Č	VO. PO.	Presv. Rešnje Telo.
8 T		Prikaz. sv. Mih.	8 P		mej osmino.
9 S		Sv. Greg. Naz.	9 S		mej osmino.
10 Č		Sv. Antonin šk., osm. sv. Kr.	10 N		2. po bink. Sv. Marjeta kr.
11 P	Čm.	Bl. Julijan, Ldsl., Vivald 1.3.r.	11 P		mej osmino. Sv. Barnaba ap.
12 S	Čm.	Sv. Nerej in tov. m.	12 T		mej osmino. Sv. Jan. F.
13 N		5. po v. n. Sv. P. Regalat 1.r.	13 S		mej osmino. Sv. Anton Pad.
14 P		prošnji. Bl. Petronila 2. r.	14 Č	VO. PO.	osmina presv. R. T.
15 T		prošnji. Sv. Jan. dela Sal.	15 P		Presv. Srce Jezusovo.
16 S		prošnja. Sv. Ubald šk.	16 S		Mlt. in sv. m. od sv. Ant. P.
17 Č	VO. PO.	Vnebohod Gospodov.	17 N		3. po bink.
18 P	PO.	Sv. Paškal Bajl. 1. r.	18 P		Sv. Efrem c. uč.
19 S	PO.	Sv. Ivon 3. r.	19 T		Sv. Julijana.
20 N	PO.	mej osmino. Sv. Bernard. 1. r.	20 S	PO.	Bl. Mihelina 3. r.
21 P	PO.	Bl. Teofil, Krispin, Benv. 1. r.	21 Č		Sv. Alojzij.
22 T		Bl. Jan. F., Jan. in Peter 1. r.	22 P		Sv. Pavlin šk.
23 S		Bl. Bartolom. in Gerard 1.3.r.	23 S		Vilija sv. Janeza K.
24 Č		osmina vneboh.	24 N	PO.	Rojstvo sv. J. Krst.
25 P		Posveč. bazl. sv. o. Fr.	25 P		Sv. Gulljelm op.
26 S		post. villija. Bl. M. Ana 3. r.	26 T		Sv. Janez in Pavel.
27 N	VO. PO.	Binkošti.	27 S	Čm.	Bl. Benven. 1. r.
28 P		binkoštni	28 Č		Sv. Irenej šk.
29 T		binkoštni	29 P	VO. PO.	Sv. Peter in Pavel.
30 S	PO.	kvatrna. Sv. Ferd. 3. r.	30 S		Spomin sv. Pavla.
31 Č	PO.	binkoštni. Sv. Angela 3. r.			